ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
YVES BOT
της 12ης Σεπτεμβρίου 2012 [1]

Υπόθεση C-300/11

ZZ
κατά
Secretary of State for the Home Department

[αίτηση του Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (Ηνωμένο Βασίλειο) για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Οδηγία 2004/38/ΕΚ σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών — Απόφαση με την οποία απαγορεύεται σε πολίτη της Ένωσης η είσοδος στην επικράτεια κράτους μέλους για λόγους δημόσιας ασφάλειας — Υποχρέωση ενημερώσεως του οικείου πολίτη σχετικά με τους λόγους της αποφάσεως αυτής — Δημοσιοποίηση αντίθετη προς την ασφάλεια του κράτους — Δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας»

1. Η υπό κρίση αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 30, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ [2].

2. Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ του ZZ και του Secretary of State for the Home Department (στο εξής: Secretary of State), σχετικά με την απόφαση του τελευταίου να απαγορεύσει στον ZZ, για λόγους δημόσιας ασφάλειας, την είσοδο στην επικράτεια του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας και να λάβει έναντι αυτού μέτρο απελάσεως.

3. Καλώντας το Δικαστήριο να αποφανθεί επί του ζητήματος μέχρι ποιο σημείο μπορεί ένα κράτος μέλος, επικαλούμενο απαιτήσεις σχετικά με την ασφάλειά του, να αρνηθεί να γνωστοποιήσει σε υπήκοο της Ένωσης τους λόγους δημόσιας ασφάλειας που δικαιολογούν μέτρο απελάσεως το οποίο έλαβε εις βάρος του το εν λόγω κράτος, η υπό κρίση υπόθεση εγείρει το λεπτό ζήτημα της κατάλληλης ισορροπίας που πρέπει να επιτυγχάνεται μεταξύ, αφενός, της ανάγκης για ένα κράτος μέλος να διαφυλάττει τα ζωτικά του συμφέροντα ασφάλειας και, αφετέρου, της εγγυήσεως των δικονομικών δικαιωμάτων που απολαύουν οι πολίτες της Ένωσης.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

2 — ΕΕ L 158, σ. 77, και διορθωτικά ΕΕ 2004, L 229, σ. 35, και ΕΕ 2005, L 197, σ. 34.

I – Το νομικό πλαίσιο

Α – *Το δίκαιο της Ένωσης*

4. Το άρθρο 27, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 2004/38 ορίζει:

«1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν περιορισμούς στην ελευθερία κυκλοφορίας και διαμονής των πολιτών της Ένωσης και των μελών της οικογένειάς τους, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας. Η επίκληση των λόγων αυτών για την εξυπηρέτηση οικονομικών σκοπών απαγορεύεται.

2. Κάθε μέτρο που λαμβάνεται για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας πρέπει να τηρεί την αρχή της αναλογικότητας και να θεμελιώνεται αποκλειστικά στην προσωπική συμπεριφορά του αφορώμενου ατόμου. Προηγούμενες ποινικές καταδίκες δεν αποτελούν αφ' εαυτών λόγους για τη λήψη τέτοιων μέτρων.

Η προσωπική συμπεριφορά του σχετικού ατόμου πρέπει να συνιστά πραγματική, ενεστώσα και αρκούντως σοβαρή απειλή, στρεφόμενη κατά θεμελιώδους συμφέροντος της κοινωνίας. Αιτιολογίες που δεν συνδέονται με τα στοιχεία της υπόθεσης ή στηρίζονται σε εκτιμήσεις γενικής πρόληψης δεν γίνονται αποδεκτές.»

5. Κατά το άρθρο 28, παράγραφοι 2 και 3, της οδηγίας αυτής:

«2. Το κράτος μέλος υποδοχής δεν μπορεί να λαμβάνει απόφαση απέλασης πολίτη της Ένωσης ή μέλους της οικογένειάς του, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, που έχει αποκτήσει δικαίωμα μόνιμης διαμονής στην επικράτειά του, παρά μόνο για σοβαρούς λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας.

3. Δεν μπορεί να λαμβάνεται απόφαση απέλασης πολίτη της Ένωσης, εκτός αν η απόφαση απέλασης βασίζεται σε επιτακτικούς λόγους δημόσιας ασφάλειας, κατά τα οριζόμενα από τα κράτη μέλη, εφόσον τα πρόσωπα αυτά:

α) έχουν διαμείνει κατά τα προηγούμενα δέκα έτη στο κράτος μέλος υποδοχής […]».

6. Το άρθρο 30, παράγραφοι 1 και 2, της εν λόγω οδηγίας ορίζει:

«1. Κάθε απόφαση που λαμβάνεται δυνάμει του άρθρου 27 παράγραφος 1 πρέπει να κοινοποιείται εγγράφως στους ενδιαφερόμενους κατά τρόπο που να τους επιτρέπει να κατανοήσουν το περιεχόμενο και τις συνέπειες της απόφασης.

2. Οι ακριβείς λόγοι δημοσίας τάξεως, δημοσίας ασφαλείας ή δημοσίας υγείας επί των οποίων στηρίζεται η απόφαση που τον αφορά γνωστοποιούνται πλήρως και εγγράφως στον ενδιαφερόμενο, εκτός αν λόγοι ασφαλείας του κράτους αντιτίθενται στην κοινοποίηση.»

7. Ως προς τις διαδικαστικές εγγυήσεις, το άρθρο 31 της οδηγίας 2004/38 ορίζει:

«1. Οι ενδιαφερόμενοι έχουν πρόσβαση σε δικαστικές και, ενδεχομένως, διοικητικές διαδικασίες προσφυγών στο κράτος μέλος υποδοχής, προκειμένου να προσβάλλουν ή να ζητήσουν την αναθεώρηση απόφασης η οποία έχει ληφθεί εις βάρος τους για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας.

[…]

3. Οι διαδικασίες προσφυγών επιτρέπουν τον έλεγχο της νομιμότητας της απόφασης καθώς και των γεγονότων και των περιστάσεων επί των οποίων βασίζεται το προτεινόμενο μέτρο. Εξασφαλίζουν επίσης ότι η απόφαση δεν είναι δυσανάλογη, ιδίως σε σχέση με τις απαιτήσεις που καθορίζονται στο άρθρο 28.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαγορεύσουν την είσοδο του ενδιαφερομένου στην επικράτειά τους κατά τη διάρκεια της διαδικασίας προσφυγής, αλλά δεν μπορούν να του απαγορεύσουν να υπερασπισθεί τον εαυτό του κατά τη δίκη, αυτοπροσώπως, εκτός αν η εμφάνισή του μπορεί να προκαλέσει σοβαρή διατάραξη της δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας ή αν η προσφυγή ή δικαστική αναθεώρηση αφορά άρνηση εισόδου στην επικράτεια.»

Β – *Το αγγλικό δίκαιο*

1. Είσοδος και απαγόρευση εισόδου στην επικράτεια του Ηνωμένου Βασιλείου.

8. Η κανονιστική πράξη του 2006 περί μεταναστεύσεως (Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος) [Immigration (European Economic Area) Regulations 2006, στο εξής: κανονιστική πράξη περί μεταναστεύσεως] μεταφέρει στο εθνικό δίκαιο την οδηγία 2004/38. Κατά το άρθρο 11, παράγραφοι 1 και 5, της κανονιστικής πράξεως περί μεταναστεύσεως:

«(1) Πρέπει να επιτρέπεται η είσοδος στο Ηνωμένο Βασίλειο σε πολίτη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ), εφόσον αυτός επιδείξει, κατά την άφιξή του, έγκυρο δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο που εκδόθηκε από άλλη χώρα του ΕΟΧ.

[…]

(5) Σε κάθε περίπτωση, το παρόν άρθρο εφαρμόζεται υπό την επιφύλαξη του άρθρου 19, [παράγραφος] 1 […]».

9. Το τιτλοφορούμενο «Απαγόρευση εισόδου στην επικράτεια του Ηνωμένου Βασιλείου και απέλαση» άρθρο 19 της κανονιστικής αυτής πράξεως ορίζει στην παράγραφο 1:

«Δεν επιτρέπεται σε πρόσωπο να εισέλθει στο Ηνωμένο Βασίλειο κατ' εφαρμογή του άρθρου 11, εάν η απαγόρευση εισόδου δικαιολογείται για λόγους δημόσιας τάξεως, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας σύμφωνα με το άρθρο 21.»

10. Το άρθρο 25 της εν λόγω κανονιστικής πράξεως ορίζει:

«(1) Για τους σκοπούς του παρόντος τμήματος, νοούνται:

[…]

ως "Επιτροπή" η επιτροπή του νόμου του 1997 για την [ειδική επιτροπή εφέσεων σε υποθέσεις μεταναστεύσεως (Special Immigration Appeals Commission Act 1997, στο εξής: νόμος SIAC)] […]».

11. Το άρθρο 28 της κανονιστικής πράξεως περί μεταναστεύσεως προβλέπει:

«(1) Ενώπιον της επιτροπής μπορεί να ασκηθεί προσφυγή κατά αποφάσεως ΕΟΧ στις περιπτώσεις που εφαρμόζονται οι παράγραφοι 2 ή 4.

[…]

(4) Η παρούσα παράγραφος εφαρμόζεται εάν ο Secretary of State πιστοποιήσει ότι η απόφαση ΕΟΧ εκδόθηκε, ολικώς ή μερικώς, βάσει πληροφοριών οι οποίες, κατά την άποψή του, δεν έπρεπε να δημοσιοποιηθούν.

a για λόγους που ανάγονται στην εθνική ασφάλεια,

[…]

(8) Ο νόμος [SIAC] εφαρμόζεται στις προσφυγές που ασκούνται ενώπιον της Επιτροπής βάσει της παρούσας κανονιστικής πράξεως, ακριβώς όπως εφαρμόζεται στις προσφυγές που ασκούνται βάσει του άρθρου 2 του εν λόγω νόμου, οσάκις εφαρμόζεται η παράγραφος 2 του προαναφερθέντος άρθρου (προσφυγή κατά αποφάσεως σε υπόθεση μεταναστεύσεως), με την εξαίρεση του σημείου i της εν λόγω παραγράφου.»

2. Οι κανόνες που εφαρμόζονται σε προσφυγή κατά αποφάσεως περί απαγορεύσεως εισόδου.

12. Δυνάμει του άρθρου 1, παράγραφος 3, του νόμου SIAC, η επιτροπή πρέπει να είναι ανώτερο τακτικό δικαστήριο.

13. Το άρθρο 5, παράγραφοι 1, 3 και 6, του νόμου αυτού προβλέπει:

«(1) Ο Lord Chancellor μπορεί να θεσπίσει κανόνες

[…]

(3) Οι κανόνες του προηγούμενου άρθρου μπορούν, μεταξύ άλλων:

a να προβλέπουν ότι η ενώπιον της επιτροπής διαδικασία μπορεί να διεξαχθεί χωρίς να γνωστοποιηθούν στον προσφεύγοντα όλες οι λεπτομέρειες των λόγων της αποφάσεως η οποία αποτελεί το αντικείμενο της προσφυγής,

[…]

(6) Κατά την εκπόνηση των κανόνων του παρόντος άρθρου, ο Lord Chancellor λαμβάνει κυρίως υπόψη:

a την ανάγκη να διασφαλισθεί ότι οι αποφάσεις που αποτελούν αντικείμενο προσφυγής ελέγχονται προσηκόντως, και

b την ανάγκη να διασφαλισθεί ότι δεν γνωστοποιούνται πληροφορίες κατά τρόπο αντίθετο προς το γενικό συμφέρον.»

14. Το άρθρο 6 του νόμου SIAC προβλέπει τον διορισμό ειδικών δικηγόρων. Ως προς τούτο, το άρθρο 6, παράγραφος 1, του νόμου αυτού ορίζει ότι ο Attorney General μπορεί να διορίσει ένα πρόσωπο το οποίο έχει άδεια να παρίσταται ενώπιον του High Court of justice (Ηνωμένο Βασίλειο), «προκειμένου να εκπροσωπεί τα συμφέροντα ενός προσφεύγοντος καθ' όλη τη διαδικασία ενώπιον της [ειδικής επιτροπής εφέσεων σε υποθέσεις μεταναστεύσεως (στο εξής: SIAC)] από την οποία αποκλείονται ο προσφεύγων και κάθε νόμιμος εκπρόσωπός του». Το άρθρο 6, παράγραφος 4, του εν λόγω νόμου προβλέπει, επιπλέον, ότι το πρόσωπο αυτό «δεν ευθύνεται έναντι του προσώπου του οποίου έχει αναλάβει την εκπροσώπηση των συμφερόντων».

15. Ο κανονισμός διαδικασίας του 2003 της ειδικής επιτροπής εφέσεων σε υποθέσεις μεταναστεύσεως [Special Immigration Appeals Commission (Procedure) Rules 2003, στο εξής: κανονισμός διαδικασίας της SIAC] ορίζει στο άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 3:

«(1) Κατά την άσκηση των καθηκόντων της, η επιτροπή διασφαλίζει ότι δεν δημοσιοποιούνται πληροφορίες κατά τρόπο αντίθετο προς το συμφέρον εθνικής ασφάλειας […]

[…]

(3) Υπό την επιφύλαξη των παραγράφων 1 και 2, η επιτροπή πρέπει να είναι πεπεισμένη ότι τα στοιχεία που διαθέτει της επιτρέπουν να αποφανθεί κατά ικανοποιητικό τρόπο επί της υποθέσεως.»

16. Το άρθρο 10 του κανονισμού διαδικασίας της SIAC προβλέπει:

«(1) Οσάκις ο Secretary of State προτίθεται να αντιταχθεί σε μια προσφυγή, πρέπει να καταθέσει στην επιτροπή:

a δήλωση περιέχουσα τα αποδεικτικά στοιχεία στα οποία στηρίζει την αντίθεσή του στην προσφυγή, και

b κάθε γνωστό σε αυτόν ελαφρυντικό στοιχείο.

(2) Εφόσον ο Secretary of State δεν εκφράσει αντίρρηση κατά της γνωστοποιήσεως της δηλώσεως στον προσφεύγοντα ή στον εκπρόσωπό του, πρέπει να κοινοποιήσει αντίγραφό της στον προσφεύγοντα ταυτοχρόνως με την κατάθεσή της στην επιτροπή.

(3) Οσάκις ο Secretary of State εκφράζει αντίρρηση κατά της γνωστοποιήσεως στον προσφεύγοντα ή στον εκπρόσωπό του της βάσει της παραγράφου 1 κατατεθείσας δηλώσεως, εφαρμόζονται τα άρθρα 37 και 38.

[…]»

17. Σε ό,τι αφορά τα καθήκοντα του ειδικού δικηγόρου, ο οποίος προβλέπεται στο άρθρο 6 του νόμου SIAC, το άρθρο 35 του κανονισμού διαδικασία της SIAC ορίζει τα εξής:

«Τα καθήκοντα του ειδικού δικηγόρου συνίστανται στην εκπροσώπηση των συμφερόντων του προσφεύγοντος:

a μέσω της υποβολής παρατηρήσεων στην επιτροπή σε κάθε ακροαματική διαδικασία από την οποία αποκλείονται ο προσφεύγων και οι εκπρόσωποί του,

b μέσω της προσκομίσεως αποδεικτικών στοιχείων και της κατ' αντιμωλία εξετάσεως μαρτύρων κατά τις ακροαματικές αυτές διαδικασίες, και

c μέσω της υποβολής γραπτών παρατηρήσεων στην επιτροπή.»

18. Σε ό,τι αφορά την επικοινωνία μεταξύ του προσφεύγοντος και του ειδικού δικηγόρου, το άρθρο 36 του κανονισμού διαδικασίας της SIAC ορίζει:

«(1) Ο ειδικός δικηγόρος δύναται να επικοινωνεί με τον προσφεύγοντα ή τον εκπρόσωπό του οποτεδήποτε προτού του κοινοποιήσει ο Secretary of State στοιχεία, ως προς την γνωστοποίηση των οποίων στον προσφεύγοντα εξέφρασε αντίρρηση.

(2) Μετά την εκ μέρους του Secretary of State κοινοποίηση στον ειδικό δικηγόρο στοιχείων, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1, ο ειδικός δικηγόρος δεν μπορεί να επικοινωνήσει με οιοδήποτε πρόσωπο σχετικά για κάποιο ζήτημα που αφορά τη διαδικασία, εκτός των περιπτώσεων της παραγράφου 3 ή της παραγράφου 6, στοιχείο (b), ή σύμφωνα με οδηγία που εξέδωσε η επιτροπή απαντώντας σε αίτηση που υποβλήθηκε βάσει της παραγράφου 4.

(3) ο ειδικός δικηγόρος μπορεί, χωρίς οδηγίες της επιτροπής, να επικοινωνεί αναφορικά με τη διαδικασία με:

a την επιτροπή,

b τον Secretary of State, ή κάθε άλλο πρόσωπο που ενεργεί στο όνομά του,

c τον αρμόδιο δικαστή, ή κάθε άλλο πρόσωπο που ενεργεί στο όνομά του,

d κάθε άλλο πρόσωπο, εξαιρουμένου του προσφεύγοντος ή του εκπροσώπου του, με το οποίο είναι απαραίτητο να επικοινωνεί, για διοικητικούς σκοπούς, αναφορικά με ζητήματα που δεν άπτονται της ουσίας της διαδικασίας.

(4) Ο ειδικός δικηγόρος δύναται να ζητήσει από την επιτροπή οδηγίες που του επιτρέπουν να επικοινωνεί με τον προσφεύγοντα ή τον εκπρόσωπό του ή κάθε άλλο πρόσωπο.

(5) Όταν ο δικηγόρος ζητεί οδηγίες βάσει της παραγράφου 4,

a η επιτροπή πρέπει να κοινοποιήσει την αίτηση στον Secretary of State, και

b ο Secretary of State πρέπει, εντός προθεσμίας που θέτει η επιτροπή, να καταθέσει στην επιτροπή και να κοινοποιήσει στον ειδικό δικηγόρο κάθε αντίρρηση ως προς την προτεινόμενη γνωστοποίηση η ως προς την μορφή υπό την οποία προτείνεται να πραγματοποιηθεί αυτή.

(6) Η παράγραφος 2 δεν απαγορεύει στον προσφεύγοντα να επικοινωνεί με τον ειδικό δικηγόρο αφότου ο Secretary of State του κοινοποιήσει στοιχεία όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1, όμως

a ο προσφεύγων μπορεί να επικοινωνεί με τον ειδικό δικηγόρο μόνον εγγράφως και μέσω νομίμου εκπροσώπου, και

b ο ειδικός δικηγόρος μπορεί να προβεί στην επικοινωνία μόνον σύμφωνα με τις οδηγίες της επιτροπής, ελλείψει δε τέτοιων οδηγιών, μπορεί, σε κάθε περίπτωση, να αποστείλει γραπτή απόδειξη παραλαβής στον νόμιμο εκπρόσωπο του προσφεύγοντος.»

19. Το άρθρο 37 του κανονισμού διαδικασίας της SIAC καθορίζει τον όρο «απόρρητα στοιχεία» και ορίζει συναφώς τα ακόλουθα:

«(1) Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως “απόρρητα στοιχεία” νοούνται:

a στοιχεία που ο Secretary of State προτίθεται να επικαλεσθεί σε οιαδήποτε διαδικασία ενώπιον της επιτροπής,

b στοιχεία που καταρρίπτουν τα επιχειρήματά του ή είναι προς όφελος του προσφεύγοντος, ή

c πληροφορίες που πρέπει να υποβάλει κατ’ εφαρμογή οδηγίας που εκδόθηκε βάσει του άρθρου 10Α, παράγραφος 7,

και ως προς τη δημοσιοποίηση των οποίων στον προσφεύγοντα ή στον εκπρόσωπό του εκφράζει αντιρρήσεις.

(2) Ο Secretary of State δεν μπορεί να επικαλεσθεί απόρρητα στοιχεία εάν δεν έχει διορισθεί ειδικός δικηγόρος για να εκπροσωπήσει τα συμφέροντα του προσφεύγοντος.

(3) Οσάκις ο Secretary of State οφείλει, κατ' εφαρμογή του άρθρου 10, παράγραφος 2, ή του άρθρου 10A, παράγραφος 8, να κοινοποιήσει στον προσφεύγοντα απόρρητα στοιχεία ή προτίθεται να επικαλεσθεί τέτοια στοιχεία και έχει διορισθεί ειδικός δικηγόρος, ο Secretary of State πρέπει να καταθέσει στην επιτροπή και να κοινοποιήσει στον ειδικό δικηγόρο:

a αντίγραφο των απορρήτων στοιχείων, εφόσον δεν το έχει ακόμα πράξει,

b δήλωση που να αναφέρει τους λόγους για τους οποίους αντιτίθεται στην δημοσιοποίησή τους, και

c εφόσον και στο μέτρο που είναι δυνατόν να το πράξει δίχως να κοινοποιήσει πληροφορίες κατά τρόπο αντίθετο προς το γενικό συμφέρον, περιγραφή των στοιχείων υπό μορφή δυνάμενη να κοινοποιηθεί στον προσφεύγοντα.

(4) Ο Secretary of State πρέπει, ταυτοχρόνως με την κατάθεσή του, να κοινοποιήσει στον προσφεύγοντα κάθε περιγραφή που κατατίθεται σύμφωνα με την παράγραφο 3, στοιχείο c.

(4A) Οσάκις ο Secretary of State κοινοποιεί στον ειδικό δικηγόρο απόρρητα στοιχεία που απέκρυψε για λόγους διαφορετικούς από εκείνους που άπτονται του επαγγελματικού απορρήτου,

a πρέπει να καταθέσει τα στοιχεία στην επιτροπή υπό μορφή δίχως απαλείψεις, επεξηγώντας τους λόγους των τροποποιήσεων, και

b η επιτροπή πρέπει να δώσει στον Secretary of State οδηγία αναφορικά με τα σημεία μου μπορούν να απαλειφθούν.

(5) Ο Secretary of State μπορεί, με την έγκριση της επιτροπής ή τη συγκατάθεση του ειδικού δικηγόρου, να τροποποιήσει ή να συμπληρώσει ανά πάση στιγμή τα έγγραφα που κατατέθηκαν κατ' εφαρμογή του παρόντος άρθρου.»

20. Ως προς την εξέταση των αντιρρήσεων του Secretary of State, το άρθρο 38 του κανονισμού διαδικασίας της SIAC ορίζει:

«(1) Οσάκις ο Secretary of State εκφράζει αντίρρηση δυνάμει του άρθρου 36, παράγραφος 5, στοιχείο b, ή του άρθρου 37, η επιτροπή οφείλει να λάβει απόφαση περί αποδοχής ή μη της αντιρρήσεως σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

(2) Η επιτροπή πρέπει να ορίσει ακροαματική διαδικασία προκειμένου να δοθεί στον Secretary of State και στον ειδικό δικηγόρο η δυνατότητα να υποβάλουν προφορικές παρατηρήσεις […].

[…]

(5) Οι ακροαματικές διαδικασίες που λαμβάνουν χώρα δυνάμει του παρόντος άρθρου πραγματοποιούνται απουσία του προσφεύγοντος και του εκπροσώπου του.

(6) Η επιτροπή μπορεί να κάνει δεκτή ή να απορρίψει την αντίρρηση του Secretary of State.

(7) Η επιτροπή οφείλει να κάνει δεκτή την αντίρρηση που υπέβαλε ο Secretary of State βάσει του άρθρου 37, οσάκις εκτιμά ότι η δημοσιοποίηση των επίμαχων στοιχείων είναι αντίθετη προς το γενικό συμφέρον.

(8) Οσάκις η επιτροπή κάνει δεκτή την αντίρρηση που υπέβαλε ο Secretary of State βάσει του άρθρου 37, οφείλει:

a να εξετάσει κατά πόσον πρέπει να διατάξει τον Secretary of State να κοινοποιήσει στον προσφεύγοντα σύνοψη των απόρρητων στοιχείων, και

b να εγκρίνει κάθε σύνοψη αυτού του είδους, προκειμένου να διασφαλίσει ότι δεν περιέχει κάποια πληροφορία ούτε κάποιο άλλο στοιχείο, του οποίου η δημοσιοποίηση θα ήταν αντίθετη προς το γενικό συμφέρον.

(9) Όταν η επιτροπή δεν κάνει δεκτή την αντίρρηση που προέβαλε ο Secretary of State βάσει του άρθρου 37 ή τον διατάσσει να κοινοποιήσει στον προσφεύγοντα σύνοψη των απόρρητων στοιχείων,

a ο Secretary of State δεν οφείλει να κοινοποιήσει τα στοιχεία αυτά η τη σύνοψη αυτή, αλλά

b εάν δεν το πράξει, η επιτροπή δύναται, σε ακροαματική διαδικασία κατά τη διάρκεια της οποίας ο Secretary of State και ο ειδικός δικηγόρος μπορούν να υποβάλλουν παρατηρήσεις,

   (i) εφόσον εκτιμά ότι τα προς σύνοψη στοιχεία ή άλλα δεδομένα θα μπορούσαν να θίξουν τα επιχειρήματα του Secretary of State ή να είναι προς όφελος του προσφεύγοντος, να διατάξει τον Secretary of State να μην επικαλεσθεί τα σημεία αυτά στα επιχειρήματά του, ή να προβεί σε υποχωρήσεις ή να λάβει άλλα μέτρα, σύμφωνα με τις υποδείξεις της επιτροπής, ή

   (ii) σε κάθε άλλη περίπτωση, να διατάξει τον Secretary of State να μην επικαλεσθεί τα επίμαχα στοιχεία ή (ενδεχομένως) τα άλλα προς σύνοψη δεδομένα κατά τη διαδικασία.»

21. Όσον αφορά τις συνεδριάσεις κεκλεισμένων των θυρών, το άρθρο 43 του κανονισμού διαδικασίας της SIAC ορίζει:

«(1) Εάν η επιτροπή εκτιμά ότι πρέπει να αποκλεισθεί ο προσφεύγων και ο εκπρόσωπός από μια συνεδρίαση ή από τμήμα συνεδριάσεως, προκειμένου να διασφαλισθεί ότι δεν θα δημοσιοποιηθούν πληροφορίες κατά τρόπο αντίθετο προς το δημόσιο συμφέρον, πρέπει:

a να διατάξει να πραγματοποιηθούν τα ανωτέρω, και

b να διεξαγάγει κεκλεισμένων των θυρών τη συνεδρίαση ή το τμήμα της συνεδριάσεως από την οποία αποκλείσθηκαν ο προσφεύγων και ο εκπρόσωπός του.

[…]»

22. Το άρθρο 47 του κανονισμού διαδικασίας της SIAC προβλέπει τα ακόλουθα όσον αφορά την απόφαση που πρέπει να λάβει η επιτροπή:

«(1) Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται οσάκις η επιτροπή αποφαίνεται σε κάθε διαδικασία.

(2) Η επιτροπή πρέπει να καταγράψει την απόφασή της, καθώς και τους λόγους αυτής.

(3) Η επιτροπή πρέπει, εντός ευλόγου προθεσμίας, να κοινοποιήσει στα μέρη έγγραφο περιέχον την απόφασή της καθώς και, εφόσον και στο μέτρο που είναι δυνατόν να το πράξει δίχως να δημοσιοποιήσει πληροφορίες κατά τρόπο αντίθετο προς το γενικό συμφέρον, τους λόγους αυτής.

(4) Οσάκις το έγγραφο της παραγράφου 3 δεν περιέχει όλους τους λόγους της αποφάσεώς της, η επιτροπή πρέπει να κοινοποιήσει στον Secretary of State και στον ειδικό δικηγόρο χωριστό έγγραφο που να περιέχει τους λόγους αυτούς.

(5) Οσάκις η επιτροπή κοινοποιεί χωριστό έγγραφο βάσει της παραγράφου 4, ο ειδικός δικηγόρος μπορεί να ζητήσει από την επιτροπή να τροποποιήσει το έγγραφο αυτό, καθώς και το έγγραφο της παραγράφου 3, με την αιτιολογία ότι το χωριστό έγγραφο περιέχει στοιχεία, η δημοσιοποίηση των οποίων δεν είναι αντίθετη προς το γενικό συμφέρον.

(6) Ο ειδικός δικηγόρος πρέπει να κοινοποιήσει στον Secretary of State αντίγραφο της αιτήσεως που μνημονεύεται στην παράγραφο 5.

(7) Η επιτροπή πρέπει να δώσει στον ειδικό δικηγόρο και στον Secretary of State τη δυνατότητα να διατυπώσουν παρατηρήσεις και μπορεί να αποφασίσει επί της αιτήσεως με ή χωρίς ακροαματική διαδικασία.»

II – Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

23. Ο ZZ έχει τόσο τη γαλλική όσο και την αλγερινή υπηκοότητα. Είναι παντρεμένος από το 1990 με Βρετανίδα υπήκοο, με την οποία έχει οκτώ τέκνα ηλικίας από 9 έως 20 ετών. Από το 1990 έως το 2005, ο ZZ διέμενε νομίμως στο Ηνωμένο Βασίλειο.

24. Στις 19 Αυγούστου 2005, ο ZZ μετέβη από το Ηνωμένο Βασίλειο στην Αλγερία. Στις 26 Αυγούστου 2005, ο ZZ πληροφορήθηκε ότι ο Secretary of State είχε αποφασίσει να του απαγορεύσει την είσοδο στο Ηνωμένο Βασίλειο, με το αιτιολογικό ότι η παρουσία του ήταν επιβλαβής για το δημόσιο συμφέρον. Στο ίδιο έγγραφο μνημονευόταν, επίσης, ότι ο αποκλεισμός του ZZ από το Ηνωμένο Βασίλειο υπαγορευόταν από λόγους εθνικής ασφάλειας.

25. Στις 18 Σεπτεμβρίου 2006, ο ZZ μετέβη στο Ηνωμένο Βασίλειο. Στις 19 Σεπτεμβρίου 2006, ο Secretary of State αποφάσισε να του απαγορεύσει, δυνάμει του άρθρου 19, παράγραφος 1, της κανονιστικής πράξεως περί μεταναστεύσεως, την είσοδο στο Ηνωμένο Βασίλειο και να τον απελάσει για λόγους εθνικής ασφάλειας. Την ίδια ημέρα ο ZZ απελάθηκε στην Αλγερία. Επί του παρόντος διαμένει στη Γαλλία.

26. Στις 9 Οκτωβρίου 2006, ο ZZ άσκησε προσφυγή κατά της αποφάσεως της 19ης Σεπτεμβρίου 2006, η οποία απορρίφθηκε από την SIAC στις 30 Ιουλίου 2008, με την αιτιολογία ότι η απόφαση περί απαγορεύσεως εισόδου δικαιολογείτο από επιτακτικούς λόγους δημόσιας ασφάλειας. Ενώπιον της SIAC, ο ZZ εκπροσωπήθηκε από ένα solicitor και έναν barrister της επιλογής του.

27. Σύμφωνα με τους κανόνες που εφαρμόζονται στη SIAC, διορίσθηκαν δύο ειδικοί δικηγόροι για να εκπροσωπήσουν τα συμφέροντα του ZZ. Τούτοι συζήτησαν μαζί του βάσει «δημοσίων αποδείξεων».

28. Εν συνεχεία, οι υπόλοιπες πληροφορίες επί των οποίων είχε βασισθεί η επίμαχη απόφαση, ήτοι εκείνες που είχαν χαρακτηρισθεί ως «απόρρητες αποδείξεις», κοινοποιήθηκαν στους ειδικούς αυτούς δικηγόρους, στους οποίους απαγορεύθηκε, ως εκ τούτου, να ζητήσουν από τον ZZ ή από τους δικηγόρους του νέες οδηγίες ή να τους παράσχουν πληροφορίες, χωρίς την άδεια της SIAC. Υπό την επιφύλαξη των περιορισμών αυτών, οι ειδικοί δικηγόροι εξακολούθησαν να εκπροσωπούν τα συμφέροντα του ZZ ενώπιον της SIAC ως προς τις «απόρρητες αποδείξεις».

29. Για την εξέταση της αντιρρήσεως του Secretary of State να κοινοποιηθούν στον προσφεύγοντα ορισμένα αποδεικτικά στοιχεία, η SIAC διεξήγαγε συζήτηση, η οποία έλαβε χώρα κεκλεισμένων των θυρών, απουσία του ZZ και των δικηγόρων του, αλλά παρουσία των ειδικών του δικηγόρων. Η SIAC προσδιόρισε, οριστικώς, σε ποιο βαθμό η κοινοποίηση στον ZZ των «απόρρητων αποδείξεων» τις οποίες επικαλέστηκε ο Secretary of State θα ήταν αντίθετη προς το γενικό συμφέρον.

30. Εν συνεχεία, πραγματοποιήθηκε ακροαματική διαδικασία επί της προσφυγής του ZZ, εν μέρει δημοσίως και εν μέρει κεκλεισμένων των θυρών. Οι συζητήσεις κεκλεισμένων των θυρών διεξήχθησαν απουσία του ZZ και των συνηγόρων του, αλλά παρουσία των ειδικών δικηγόρων, οι οποίοι υπέβαλαν παρατηρήσεις για λογαριασμό του ZZ.

31. Η SIAC εξέδωσε δύο αποφάσεις, ήτοι μία «δημόσια» και μία «απόρρητη» απόφαση, η οποία κοινοποιήθηκε αποκλειστικώς στον Secretary of State και στους ειδικούς δικηγόρους του ZZ.

32. Στη δημόσιά της απόφαση, η SIAC διαπίστωσε, μεταξύ άλλων, ότι «λίγοι εκ των λόγων που έγιναν δεκτοί εις βάρος του [ZZ]» του είχαν ανακοινωθεί, ότι αυτοί οι λόγοι δεν αφορούσαν «πράγματι τα βασικά ζητήματα» και ότι, «για λόγους που διευκρινίζονται μόνο στην απόρρητη απόφαση, [η SIAC] είναι πεπεισμένη ότι η προσωπική συμπεριφορά του ZZ αποτελεί πραγματική, ενεστώσα και επαρκώς σοβαρή απειλή κατά θεμελιώδους δικαιώματος της κοινωνίας, και συγκεκριμένα της δημόσιας ασφάλειας, και ότι τούτο υπερκεράζει το δικαίωμά του προσφεύγοντος και της οικογένειάς του να διάγουν τον οικογενειακό τους βίο στο Ηνωμένο Βασίλειο».

33. Ο ZZ άσκησε έφεση κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (Ηνωμένο Βασίλειο) το οποίο του παρέσχε τη σχετική έγκριση.

34. Το Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Απαιτεί η αρχή της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας κατά το άρθρο 30, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/38, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 346, παράγραφος 1, στοιχείο α', της [ΣΛΕΕ], δικαστήριο επιληφθέν προσφυγής κατά αποφάσεως που απαγορεύει την είσοδο πολίτη της Ένωσης σε κράτος μέλος για λόγους δημόσιας τάξεως και ασφάλειας κατά το παράρτημα VI της οδηγίας 2004/38 να εξετάζει αν ο εν λόγω πολίτης της Ένωσης γνωρίζει το ουσιαστικό περιεχόμενο των σε βάρος του λόγων, μολονότι οι αρχές του κράτους μέλους και το αρμόδιο εθνικό δικαστήριο κρίνουν, κατόπιν αξιολογήσεως του συνόλου των στοιχείων εις βάρος του πολίτη της Ένωσης στα οποία στηρίχθηκαν οι αρχές του κράτους μέλους, ότι η δημοσιοποίηση των εις βάρος του λόγων είναι αντίθετη προς το συμφέρον εθνικής ασφάλειας;»

III – Ανάλυση

Α – *Προκαταρκτικές παρατηρήσεις*

35. Κατά την ανάλυση περιπτώσεων, όπως αυτή της υπό κρίση υποθέσεως, δεν είναι δυνατόν να μη λαμβάνεται υπόψη η ειδική φύση μιας εγκληματικής δραστηριότητας, όπως η τρομοκρατία, καθώς και η ειδική φύση της καταπολεμήσεως της μάστιγας αυτής.

36. Η τρομοκρατία συνιστά μια ολοκληρωτικής αντιλήψεως εγκληματική δραστηριότητα, βάλλουσα κατά της αρχής της ατομικής ελευθερίας, και έχουσα ως στόχο τον σφετερισμό, σε μια δεδομένη κοινωνία, της πολιτικής, οικονομικής και δικαστικής εξουσίας προς επιβολή της ιδεολογίας από την οποία εμπνέεται.

37. Η χρήση του εκφοβισμού συνιστά, ως ανατρεπτική τεχνική, το προτιμώμενο μέσο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου αποτελέσματος διά της αποσταθεροποιήσεως των καταστάντων ανίκανων να εγγυηθούν την ασφάλεια των πολιτών πολιτικών θεσμών, στοιχείο κλειδί του κοινωνικού συμβολαίου. Ταυτοχρόνως, το δημιουργούμενο κλίμα εκφοβισμού πρέπει, στο πλαίσιο αυτό, να οδηγήσει τον πολίτη διά της υποχωρητικότητας που γεννά ο φόβος, απόρροια του χρησιμοποιούμενου εκφοβισμού, να αναγκασθεί να αποδεχθεί την υποταγή προκειμένου να ανακτήσει την ασφάλειά του.

38. Δεδομένου ότι ο εκφοβισμός καθίσταται αυτοσκοπός, η φιλοσοφία αυτή του εκφοβισμού υλοποιείται μέσω της προσφυγής σε εξαιρετικά βίαιες και απάνθρωπες μεθόδους, όσο το δυνατόν πιο βίαιες και αποτροπιαστικές, καθότι το πιο αποκρουστικό θεωρείται ως το περισσότερο ενδεδειγμένο για τον επιδιωκόμενο στόχο. Η επιλογή των θυμάτων, παραδείγματος χάρη παιδιών, ο τόπος διαπράξεως των επιθέσεων, όπως σχολεία, νοσοκομεία ή εκκλησίες, ή ο τρόπος τελέσεως, άλλοτε διά μεμονωμένων πράξεων και άλλοτε διά μαζικών δολοφονιών, συνθέτουν τη στρατηγική αυτή.

39. Δεδομένου ότι ο αποτελεσματικός εκφοβισμός προϋποθέτει καταρχάς το στοιχείο του μη προβλέψιμου, η προσφυγή σε «εν υπνώσει» οργανισμούς ή υπαλλήλους συνιστά κλασική συνταγή στον τομέα αυτό. Η μορφή της επιθέσεως, η οποία πρέπει να είναι άκρως πρωτόγνωρη προκειμένου να αιφνιδιάσει και να τρομοκρατήσει καλύτερα, αντιστοιχεί στην ίδια αυτή λογική.

40. Οι ολέθριες συνέπειες των τελούμενων πράξεων επιβάλλει στις δημόσιες αρχές να αναπτύσσουν κάθε πιθανό προληπτικό μέσο. Η δραστηριότητα προλήψεως καθίσταται ιδιαιτέρως δυσχερής λόγω των χαρακτηριστικών που μόλις, κατά τρόπο μη εξαντλητικό, περιγράφηκαν, με αποτέλεσμα να αποβαίνει αναγκαία η χρήση των πιο προηγμένων μέσων που προσφέρουν οι πλέον σύγχρονες ερευνητικές μέθοδοι, χωρίς ωστόσο να παραμελούνται οι πιο κλασικές μέθοδοι. Η προστασία των μέσων και των πηγών πληροφόρησης αποτελεί απόλυτη προτεραιότητα. Το αποτέλεσμα πρέπει να καθιστά δυνατή την αξιολόγηση ενός δυνητικού βαθμού κινδύνου στον οποίο πρέπει να ανταποκρίνεται ένα προσαρμοσμένο σε διαπιστωμένο κίνδυνο προληπτικό μέτρο.

41. Η επιχείρηση αυτή απαιτεί μεγάλη ευελιξία κατά την προσέγγιση, εξαιτίας του πολυδιάστατου χαρακτήρα που έχει η ίδια η πραγματικότητα. Οι συνθήκες της απειλής και της καταπολεμήσεώς της μπορούν, πράγματι, να διαφέρουν αναλόγως του τόπου και του χρόνου, καθόσον το υπαρκτό και η ένταση του κινδύνου μπορούν να διακυμαίνονται σε συνάρτηση με τις μεταβολές των παγκόσμιων γεωπολιτικών συνθηκών.

42. Στην πληθώρα των μορφών κινδύνου πρέπει επομένως να αντιστοιχεί η ίδια πληθώρα μέτρων που πρέπει να λαμβάνονται στο πλαίσιο της διαφυλάξεως των εγγυήσεων του κράτους δικαίου, το οποίο εντούτοις απειλείται από τις τρομοκρατικές επιχειρήσεις.

43. Σε μια δημοκρατική κοινωνία, η αναγνώριση εγγυήσεων του κράτους δικαίου σε εκείνους που βάλλουν εναντίον του είναι ασφαλώς απαραίτητη για τη διασφάλιση της απόλυτης προτεραιότητας των δημοκρατικών αξιών, δεν μπορεί ωστόσο να καταλήγει σε ένα είδος αυτοκτονίας της ίδιας της δημοκρατίας.

44. Επομένως, κάθε φορά, λόγω της σοβαρότητας της διαπιστούμενης απειλής και σε συνάρτηση με τον βαθμό καταναγκασμού του ληφθέντος προληπτικού μέτρου, πρέπει να πραγματοποιείται μια «εξισορρόπηση» μεταξύ του βαθμού περιορισμού των κανόνων δικαίου σε σχέση με τη σοβαρότητα του κινδύνου που εγκυμονεί για το κράτος δικαίου η τρομοκρατία.

45. Η φυλάκιση κάποιου δεν συγκρίνεται με την απαγόρευση επικοινωνίας του με το δείνα πρόσωπο του περίγυρού του ή με τη στέρηση της εκ μέρους του χρήσεως των οικονομικών του πόρων, οι οποίοι δεν είναι απολύτως αναγκαίοι για ένα αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο.

46. Απόκειται, συνεπώς, στη δημοκρατική κοινωνία να εφαρμόζει, κάθε φορά, τα στοιχεία της εξισορροπήσεως αυτής, τόσο επί της ουσίας όσο και ως προς τους δικονομικούς κανόνες, γεγονός που προϋποθέτει την ύπαρξη ενός αξιόπιστου εσωτερικού δικαστικού ελέγχου, προσαρμοσμένου όμως στην πραγματικότητα της εκάστοτε περιπτώσεως.

Β – *Επί του προδικαστικού ερωτήματος*

47. Λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων της δικογραφίας και, κυρίως, της αποφάσεως του Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division), της 19ης Απριλίου 2011 [3], θεωρώ δεδομένο, και απόκειται ασφαλώς στον εθνικό δικαστή να επιβεβαιώσει, ότι η περίπτωση του ZZ εμπίπτει στο άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α′, της οδηγίας 2004/38, τουτέστιν στη μεγαλύτερη προστασία έναντι της απελάσεως. Υπενθυμίζω ότι, δυνάμει της εν λόγω διατάξεως, πολίτης της Ένωσης ο οποίος έχει διαμείνει κατά τα προηγούμενα δέκα έτη στο κράτος μέλος υποδοχής δεν μπορεί να απελαθεί από το κράτος αυτό παρά μόνο για επιτακτικούς λόγους δημόσιας ασφάλειας.

48. Όπως έκρινε το Δικαστήριο στην απόφασή του της 23ης Νοεμβρίου 2010, C-145/09, Τσακουρίδης [4], και όπως προσφάτως υπενθύμισε στην απόφασή του της 22ας Μαΐου 2012, C-348/09, I [5], από το γράμμα και από την οικονομία του άρθρου 28, παράγραφος 3, της οδηγίας 2004/38 προκύπτει ότι ο νομοθέτης της Ένωσης, επιβάλλοντας ως προϋπόθεση της λήψεως οποιουδήποτε μέτρου απελάσεως στις περιπτώσεις της διατάξεως αυτής τη συνδρομή «επιτακτικών λόγων» δημόσιας ασφάλειας, χρησιμοποιώντας δηλαδή μια έννοια που είναι πολύ στενότερη από εκείνη των «σοβαρών λόγων» υπό την έννοια της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού, επεδίωκε προδήλως να περιορίσει τα μέτρα που βασίζονται στην εν λόγω παράγραφο 3 σε «εξαιρετικές περιπτώσεις», όπως αναφέρεται στην εικοστή τέταρτη αιτιολογική σκέψη της προαναφερθείσας οδηγίας [6].

49. Το Δικαστήριο διευκρίνισε, επίσης, ότι η έννοια «επιτακτικοί λόγοι δημόσιας ασφάλειας» προϋποθέτει όχι μόνον ότι υπάρχει προσβολή της δημόσιας ασφάλειας, αλλά και ότι η προσβολή αυτή είναι ιδιαίτερα σοβαρή, γεγονός που αντανακλά η χρήση της φράσεως «επιτακτικοί λόγοι» [7]. Κατά το Δικαστήριο, πρέπει να πρόκειται περί σοβαρής προσβολής θεμελιώδους συμφέροντος της κοινωνίας, ικανής να συνιστά άμεση απειλή για την ηρεμία και τη σωματική ασφάλεια του πληθυσμού [8].

50. Εξάλλου, το Δικαστήριο έκρινε ότι ένα μέτρο απελάσεως πρέπει να βασίζεται σε ατομική εξέταση της συγκεκριμένης περιπτώσεως και δεν μπορεί να δικαιολογείται από επιτακτικούς λόγους δημόσιας ασφάλειας, κατά την έννοια του άρθρου 28, παράγραφος 3, της οδηγίας 2004/38, παρά μόνον αν είναι αναγκαίο, λόγω της εξαιρετικής σοβαρότητας της απειλής, για την προστασία των συμφερόντων που επιδιώκει να διασφαλίσει, υπό την προϋπόθεση ότι ο στόχος αυτός δεν μπορεί να επιτευχθεί με λιγότερο αυστηρά μέτρα, λαμβανομένων υπόψη της διάρκειας της διαμονής του πολίτη της Ένωσης στο κράτος μέλος υποδοχής και κυρίως των σοβαρών συνεπειών που ενδέχεται να έχει ένα τέτοιο μέτρο για τους πολίτες της Ένωσης που έχουν πράγματι ενταχθεί στο κράτος μέλος υποδοχής [9]. Στο πλαίσιο της αξιολογήσεως αυτής, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα θεμελιώδη δικαιώματα των οποίων την τήρηση διασφαλίζει το Δικαστήριο, στα οποία συγκαταλέγεται ο σεβασμός της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής [10].

3 — ZZ v Secretary of State for the Home Department [2011] EWCA Civ 440 (σκέψη 11), διαθέσιμη στην ακόλουθη διεύθυνση στο Διαδίκτυο: http://www.bailii.org/ew/cases/EWCA/Civ/2011/440.html

4 — C-145/09, Συλλογή 2009, σ. I-11979.

5 — C-348/09.

6 — Προπαρατεθείσα απόφαση I (σκέψη 19 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

7 — Όπ.π. (σκέψη 20 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

8 — Όπ.π. (σκέψη 28).

9 — Προπαρατεθείσα απόφαση Τσακουρίδης (σκέψη 49).

10 — Όπ.π. (σκέψη 52).

51. Σε αντιδιαστολή με τις υποθέσεις επί των οποίων εκδόθηκαν οι προπαρατεθείσες αποφάσεις Τσακουρίδης και Ι, το αιτούν δικαστήριο δεν ερωτά εν προκειμένω το Δικαστήριο σχετικά με την έννοια της δημόσιας ασφάλειας, ούτε ζητεί καθοδήγηση κατά την αξιολόγηση του αναλογικού χαρακτήρα του μέτρου που έλαβε ο Secretary of State. Κατά την εξέταση του εν λόγω μέτρου, στην οποία προέβη η SIAC πρωτοδίκως, οι επιτακτικοί λόγοι που ανάγονται στην προστασία της δημόσιας ασφάλειας υπερτερούν προφανώς, εν προκειμένω, του δικαιώματος του ZZ να διάγει οικογενειακό βίο στο Ηνωμένο Βασίλειο [11].

52. Εν προκειμένω, η υπό κρίση αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά τα δικονομικά δικαιώματα που μπορεί να διεκδικήσει πολίτης της Ένωσης ο οποίος ευρίσκεται σε κατάσταση παρόμοια με εκείνη του ZZ. Ειδικότερα, με την παραπομπή αυτή καλείται το δικαστήριο να αποφανθεί κατά πόσο συνάδει ή όχι προς το δίκαιο της Ένωσης το να μπορεί να επιβάλλεται σε πολίτη της Ένωσης μέτρο απελάσεως για λόγους δημόσιας ασφάλειας, χωρίς να κοινοποιούνται σε αυτόν οι λόγοι που δικαιολογούν το μέτρο αυτό, είτε κατά λεπτομερή τρόπο είτε υπό συνοπτική μορφή, διότι τούτο απαγορεύεται λόγω απαιτήσεων που άπτονται της κρατικής ασφάλειας.

53. Η καίρια για την υπό κρίση αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως διάταξη, ήτοι το άρθρο 30, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/38, προέρχεται από το άρθρο 6 της οδηγίας 64/221/ΕΟΚ [12], το οποίο προέβλεπε ότι «[ο]ι λόγοι δημοσίας τάξεως, δημοσίας ασφαλείας ή δημοσίας υγείας, επί των οποίων βασίζεται η απόφαση που τον αφορά, γνωστοποιούνται στον ενδιαφερόμενο, εκτός αν λόγοι ασφαλείας του κράτους αντιτίθενται στη γνωστοποίηση». Στην απόφασή του της 28ης Οκτωβρίου 1975, 36/75, Rutili [13], το Δικαστήριο είχε ήδη ερμηνεύσει τη διάταξη αυτή ως απαιτούσα, εκ μέρους του οικείου κράτους, μια γνωστοποίηση στον ενδιαφερόμενο της «ακριβούς και πλήρους αιτιολογίας» της αποφάσεως, προκειμένου να του παρασχεθεί η δυνατότητα να οργανώσει επωφελώς την άμυνά του [14].

54. Το άρθρο 30, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/38 εκφράζει πρωτίστως την «τήρηση της αρχής της επαρκούς αιτιολόγησης των πράξεων της διοίκησης», όπως τονίζει ο νομοθέτης της Ένωσης στην εικοστή πέμπτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας αυτής.

55. Από το γράμμα του άρθρου 30, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/38 προκύπτει σαφώς ότι η γνωστοποίηση στον πολίτη της Ένωσης ο οποίος υπόκειται σε περιοριστικό της ελευθερίας κυκλοφορίας και διαμονής μέτρο για λόγους δημοσίας τάξεως, δημοσίας ασφαλείας ή δημοσίας υγείας της ακριβούς και πλήρους αιτιολογίας ενός τέτοιου μέτρου συνιστά τον κανόνα. Κατ' εξαίρεση, μόνον οι σχετικοί με την ασφάλεια του κράτους λόγοι μπορούν να αποτελέσουν εμπόδιο σε αυτήν τη γνωστοποίηση.

56. Το ίδιο το γράμμα του άρθρου 30, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/38 εκφράζει την αντίληψη κατά την οποία, κατά παρέκκλιση, τα δικονομικά δικαιώματα του πολίτη της Ένωσης μπορούν να περιορίζονται οσάκις τούτο δικαιολογείται από λόγους που σχετίζονται με την ασφάλεια του κράτους.

57. Το κύριο ζήτημα που θέτει η υπό κρίση αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως είναι να προσδιορισθεί ο βαθμός τον οποίο μπορεί να έχει ο περιορισμός αυτός χωρίς να θίγονται υπέρμετρα τα δικονομικά δικαιώματα που μπορεί να επικαλεστεί πολίτης της Ένωσης.

11 — Βλ. ZZ v Secretary of State for the Home Department [2008] UKSIAC 63/2007, διαθέσιμη στην ακόλουθη διεύθυνση στο Διαδίκτυο: http://www.bailii.org/uk/cases/SIAC/2008/63_2007.html. Η SIAC αναφέρει, στη σκέψη 21:

«For reasons which are given in the open and closed Judgments, read together, we are satisfied that the imperative grounds of public security which we have identified in the closed Judgment outweigh the compelling family circumstances of ZZ's family so as to justify the Secretary of State's decision to exclude him from the United Kingdom.»

12 — Οδηγία του Συμβουλίου, της 25ης Φεβρουαρίου 1964, περί του συντονισμού των ειδικών μέτρων για τη διακίνηση και τη διαμονή αλλοδαπών, τα οποία δικαιολογούνται για λόγους δημοσίας τάξεως, δημοσίας ασφαλείας ή δημοσίας υγείας (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 28).

13 — Συλλογή 1982, σ. 1219.

14 — Σκέψη 39.

58. Τουτέστιν, μέχρι που εκτείνεται η παρεχόμενη στα κράτη μέλη από το άρθρο 30, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/38 δυνατότητα να παρεκκλίνουν από την αρχή της γνωστοποιήσεως της ακριβούς και πλήρους αιτιολογίας μιας αποφάσεως περί απελάσεως; Ειδικότερα, μπορεί κράτος μέλος να επικαλεσθεί λόγους αναγόμενους στην ασφάλεια του κράτους προκειμένου να αντιταχθεί στην κοινοποίηση σε πολίτη της Ένωσης των λόγων δημόσιας ασφάλειας, οι οποίοι δικαιολογούν απόφαση περί απελάσεως ληφθείσα εις βάρος του, ακόμα και υπό συνοπτική μορφή περιοριζόμενη στους βασικούς λόγους;

59. Προκειμένου να δοθεί απάντηση στο ανωτέρω ζήτημα, πρέπει να διευκρινισθεί ότι η υποχρέωση αιτιολογήσεως συνδέεται στενά με την αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας και με την εγγύηση της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας. Επομένως, η υποχρέωση αιτιολογήσεως βλαπτικής πράξεως αποσκοπεί στο να παρέχεται η δυνατότητα, αφενός, στους ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους που υπαγόρευσαν το ληφθέν μέτρο προκειμένου να αξιολογήσουν το βάσιμό του και, αφετέρου, στο αρμόδιο δικαστήριο να ασκήσει τον έλεγχό του [15].

60. Τα δικαιώματα άμυνας συνιστούν θεμελιώδη δικαιώματα που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των γενικών αρχών του δικαίου, την τήρηση των οποίων διασφαλίζει το Δικαστήριο [16]. Απαιτούν, αφενός, να γνωστοποιούνται στον ενδιαφερόμενο τα στοιχεία που προβάλλονται εις βάρος του προς στήριξη της βλαπτικής γι' αυτόν πράξεως. Αφετέρου, πρέπει να παρέχεται στο πρόσωπο αυτό η δυνατότητα να προβάλει επωφελώς την άποψή του σε σχέση με τα στοιχεία αυτά [17].

61. Σε ό,τι αφορά την αρχή της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, αυτή συνιστά γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης που απορρέει από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών και έχει κατοχυρωθεί στα άρθρα 6 και 13 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: ΕΣΔΑ) [18], καθώς και στο άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης). Κατά το προαναφερθέν άρθρο 8, πρώτο και δεύτερο εδάφιο:

«Κάθε πρόσωπο του οποίου παραβιάστηκαν τα δικαιώματα και οι ελευθερίες που διασφαλίζονται από το δίκαιο της Ένωσης έχει δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, τηρουμένων των προϋποθέσεων που προβλέπονται στο παρόν άρθρο.

Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα να δικαστεί η υπόθεσή του δίκαια, δημόσια και εντός εύλογης προθεσμίας, από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο, που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως. Κάθε πρόσωπο έχει τη δυνατότητα να συμβουλεύεται δικηγόρο και να του αναθέτει την υπεράσπιση και εκπροσώπησή του.»

62. Κατά τις επεξηγήσεις σε σχέση με το άρθρο 47 του Χάρτη [19], το πρώτο εδάφιο αυτού βασίζεται στο άρθρο 13 της ΕΣΔΑ. Ως προς το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 47 του Χάρτη, τούτο αντιστοιχεί στο επίπεδο των εγγυήσεων που παρέχει το άρθρο 6, παράγραφος 1, της ΕΣΔΑ, ενώ έχει συγχρόνως ένα πεδίο εφαρμογής που εκτείνεται πέραν των αμφισβητήσεων σχετικά με δικαιώματα και υποχρεώσεις αστικής φύσεως.

15 — Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 29ης Ιουνίου 2010, C-550/09, E και F (Συλλογή 2010, σ. I-6213, σκέψη 54).

16 — Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 25ης Οκτωβρίου 2011, C-110/10 P, Solvay κατά Επιτροπής (Συλλογή 2011, σ. I-10439, σκέψη 47 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

17 — Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 21ης Μαρτίου 2012, T-439/10 και T-440/10, Fulmen και Mahmoudian κατά Συμβουλίου (σκέψη 72).

18 — Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2010, C-279/09, DEB (Συλλογή 2010, σ. I-13849, σκέψη 29).

19 — Βλ. επεξηγήσεις σχετικά με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (ΕΕ 2007, C 303, σ. 17).

63. Το αιτούν δικαστήριο ερωτά το Δικαστήριο κατά κύριο λόγο σχετικά με την αρχή της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας στο μέτρο που, στο πλαίσιο ακριβώς της ενώπιον της SIAC διεξαχθείσας δικονομικής διαδικασίας, το εν λόγω δικαστήριο επιβεβαίωσε την πρόθεση του Secretary of State να μην κοινοποιήσει στον ZZ εμπιστευτικές πληροφορίες οι οποίες δικαιολογούσαν την απόφαση να μην του επιτραπεί η είσοδος στο Ηνωμένο Βασίλειο και να απελαθεί από αυτό. Ως εκ τούτου, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, κατά πόσο συνάδει προς την αρχή της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας το ότι, στο πλαίσιο ένδικης προσφυγής με αντικείμενο τον έλεγχο της νομιμότητας μέτρου απελάσεως ληφθέντος εις βάρος πολίτη της Ένωσης, η αρμόδια εθνική αρχή, όπως επίσης και ο αρμόδιος εθνικός δικαστής αρνούνται, στηριζόμενοι στο άρθρο 30, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/38, υπό το πρίσμα του άρθρου 346, παράγραφος 1, στοιχείο α', ΣΛΕΕ, να γνωστοποιήσουν στον εν λόγω πολίτη τους ουσιαστικούς λόγους που δικαιολογούν τέτοιο μέτρο.

64. Το άρθρο 47 του Χάρτη μπορεί πράγματι να εφαρμοσθεί στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας και να καθοδηγήσει την ερμηνεία του Δικαστηρίου, δεδομένου ότι η απόφαση που έλαβε ο Secretary of State να αρνηθεί στον ZZ την είσοδο στο Ηνωμένο Βασίλειο και να τον απελάσει από αυτό συνιστά εφαρμογή της οδηγίας 2004/38 και, ειδικότερα, υπό την προϋπόθεση ότι ο ZZ εμπίπτει όντως στο αυξημένο επίπεδο ασφάλειας έναντι της απελάσεως, του άρθρου 28, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας αυτής.

65. Όπως προβλέπει το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη, επιτρέπεται η επιβολή περιορισμών στα δικαιώματα και στις ελευθερίες που αυτός αναγνωρίζει, υπό την προϋπόθεση ότι οι περιορισμοί αυτοί προβλέπονται από τον νόμο, σέβονται το βασικό περιεχόμενο των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών και ότι, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας, είναι αναγκαίοι και ανταποκρίνονται πραγματικά σε σκοπούς γενικού συμφέροντος που αναγνωρίζει η Ένωση ή στην ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών των τρίτων.

66. Ο σκοπός γενικού συμφέροντος που μνημονεύεται στο άρθρο 30, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/38 συνίσταται στην προστασία της ασφάλειας του κράτους. Ο σκοπός αυτός μπορεί να συνδεθεί με το άρθρο 4, παράγραφος 2, ΣΕΕ, το οποίο προβλέπει τα ακόλουθα:

«[…] [Η Ένωση σ]έβεται τις ουσιώδεις λειτουργίες του κράτους, ιδίως δε τις λειτουργίες που αποβλέπουν στη διασφάλιση της εδαφικής ακεραιότητας, τη διατήρηση της δημόσιας τάξης και την προστασία της εθνικής ασφάλειας. Ειδικότερα, η εθνική ασφάλεια παραμένει στην ευθύνη κάθε κράτους μέλους.»

67. Σε συνδυασμό με τη διάταξη αυτή, το άρθρο 346, παράγραφος 1, στοιχείο α', ΣΛΕΕ ορίζει ότι «κανένα κράτος μέλος δεν υποχρεούται να παρέχει πληροφορίες, τη διάδοση των οποίων θεωρεί αντίθετη προς ουσιώδη συμφέροντα ασφαλείας του».

68. Το άρθρο 30, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/38 αποτελεί έκφραση, στον τομέα της ελεύθερης κυκλοφορίας και του δικαιώματος διαμονής των πολιτών της Ένωσης, των όσων προβλέπει γενικότερα το άρθρο 346, παράγραφος 1, στοιχείο α', ΣΛΕΕ. Η κατανόηση της τελευταίας διατάξεως είναι, επομένως, αναγκαία στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως.

69. Επ' αυτού, οι αποφάσεις της 15ης Δεκεμβρίου 2009, Επιτροπή κατά Φινλανδίας, Επιτροπή κατά Σουηδίας, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Επιτροπή κατά Ελλάδας, Επιτροπή κατά Δανίας και Επιτροπή κατά Ιταλίας[20], παρέχουν αρκετές ενδείξεις. Στις υποθέσεις επί των οποίων εκδόθηκαν οι αποφάσεις αυτές, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσήπτε στα ανωτέρω κράτη μέλη ότι κακώς είχαν επικαλεσθεί το άρθρο 346 ΣΛΕΕ για να αρνηθούν να καταβάλουν τους δασμούς που

20 — Αντιστοίχως, C-284/05, Συλλογή 2009, σ. I-11705· C-294/05, Συλλογή 2009, σ. I-11777· C-372/05, Συλλογή 2009, σ. I-11801· C-387/05, Συλλογή 2009, σ. I-11831· C-409/05, Συλλογή 2009, σ. I-11859· C-461/05, Συλλογή 2009, σ. I-11887, και C-239/06, Συλλογή 2009, σ. I-11913.

αντιστοιχούσαν στην εισαγωγή στρατιωτικού εξοπλισμού ή προϊόντων προοριζόμενων για πολιτική και στρατιωτική χρήση. Μεταξύ των αμυντικών ισχυρισμών που προέβαλαν τα εν λόγω κράτη μέλη, η Δημοκρατία της Φινλανδίας διετείνετο, μεταξύ άλλων, ότι δεν μπορούσε να τηρήσει την κοινοτική τελωνειακή διαδικασία για την εισαγωγή του επίμαχου αμυντικού υλικού χωρίς να διατρέχει τον κίνδυνο να περιέλθουν σε γνώση τρίτων ουσιώδεις πληροφορίες που αφορούσαν την ασφάλειά της[21].

70. Στις προαναφερθείσες αποφάσεις, το Δικαστήριο υπενθύμισε καταρχάς ότι, κατά πάγια νομολογία, μολονότι εναπόκειται στα κράτη μέλη να θεσπίσουν τα κατάλληλα μέτρα για την προάσπιση της εσωτερικής και εξωτερικής τους ασφάλειας, εντούτοις αυτό δεν σημαίνει ότι τα μέτρα αυτά διαφεύγουν πλήρως της εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης[22]. Διευκρίνισε, εν συνεχεία, ότι οι παρεκκλίσεις που προβλέπει το άρθρο 346 ΣΛΕΕ πρέπει να ερμηνεύονται συσταλτικώς. Έκρινε ότι, μολονότι το άρθρο αυτό παραθέτει τα μέτρα που μπορεί να κρίνει αναγκαία το κράτος μέλος για την προστασία των βασικών συμφερόντων ασφαλείας του ή τις πληροφορίες τη δημοσιοποίηση των οποίων θεωρεί αντίθετη προς τα συμφέροντα αυτά, τούτο δεν μπορεί, ωστόσο, να ερμηνεύεται κατά τρόπο που να παρέχεται στα κράτη μέλη η ευχέρεια να παρεκκλίνουν από τις διατάξεις της Συνθήκης ΛΕΕ επικαλούμενα μόνον τα εν λόγω συμφέροντα[23]. Κατά συνέπεια, εναπόκειται στο κράτος μέλος που επικαλείται το άρθρο 346 ΣΛΕΕ να αποδείξει την ανάγκη να κάνει χρήση της προβλεπόμενης από το άρθρο αυτό παρεκκλίσεως προκειμένου να προστατευθούν βασικά συμφέροντα ασφαλείας του.

71. Στο συγκεκριμένο πλαίσιο των υποθέσεων επί των οποίων εκδόθηκαν οι αποφάσεις αυτές, το Δικαστήριο έκρινε ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να θέτουν στη διάθεση της Επιτροπής τα αναγκαία έγγραφα για τον έλεγχο του νομότυπου της καταβολής των ιδίων πόρων της Ένωσης. Εντούτοις, το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι η υποχρέωση αυτή δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να περιορίσουν, κατά περίπτωση και κατ' εξαίρεση, βάσει του άρθρου 346 ΕΚ, την πληροφόρηση σε ορισμένα τμήματα ενός εγγράφου ή να την αρνηθούν στο σύνολό της[24].

72. Από το σκεπτικό του Δικαστηρίου στις εν λόγω αποφάσεις αντλώ πολλές χρήσιμες πληροφορίες για την ανάλυση της υπό κρίση υποθέσεως.

73. Καταρχάς, είναι σαφές ότι η εκ μέρους κράτους μέλους επίκληση λόγων που αφορούν την ασφάλεια του κράτους δεν έχει ως αποτέλεσμα το να αποκλείεται η εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης και, κυρίως, των θεμελιωδών δικαιωμάτων που προστατεύονται από τον Χάρτη. Δεν αρκεί, εξάλλου, για να δικαιολογήσει, από μόνη της, τη μη γνωστοποίηση στον πολίτη της Ένωσης της ακριβούς και πλήρους αιτιολογίας μιας αποφάσεως περί απελάσεως ή περί απαγορεύσεως εισόδου, η οποία ελήφθη εις βάρος του από κράτος μέλος.

74. Οσάκις κράτος μέλος προτίθεται να επικαλεσθεί λόγους ασφάλειας του κράτους για να αντιταχθεί στο να γνωστοποιηθούν σε πολίτη της Ένωσης οι λόγοι δημόσιας ασφάλειας που δικαιολογούν την απέλασή του, απόκειται στο κράτος μέλος αυτό να αποδείξει, ενώπιον του εθνικού δικαστή που επελήφθη προσφυγής κατά αποφάσεως περί απελάσεως, την ανάγκη προσφυγής στην προβλεπόμενη στο άρθρο 30, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/38 παρέκκλιση. Το εν λόγω κράτος μέλος πρέπει, επομένως, να αποδείξει ότι μια εύλογη ανάγκη ασφάλειας ως προς τη φύση και τις πηγές των πληροφοριών που ελήφθησαν υπόψη για την έκδοση της οικείας αποφάσεως συνηγορεί υπέρ του περιορισμού ή αποκλεισμού της γνωστοποιήσεως των λόγων. Ελλείψει τέτοιας αποδείξεως, ο εθνικός δικαστής πρέπει πάντα να εφαρμόζει την αρχή της γνωστοποιήσεως της ακριβούς και πλήρους αιτιολογίας που δικαιολογεί την απέλαση ενός πολίτη της Ένωσης.

21 — Προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Φινλανδίας (σκέψη 36). Βλ., επίσης, υπό το ίδιο πνεύμα, προπαρατεθείσες αποφάσεις Επιτροπής κατά Γερμανίας (σκέψεις 58 και 59), καθώς και Επιτροπή κατά Ελλάδας (σκέψεις 44 και 45) και Επιτροπή κατά Δανίας (σκέψεις 42 και 43).

22 — Βλ., μεταξύ των αποφάσεων αυτών, προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Φινλανδίας (σκέψη 45).

23 — Όπ.π. (σκέψη 47).

24 — Όπ.π. (σκέψη 53).

75. Στο πλαίσιο της εκτιμήσεως του βάσιμου της αποφάσεως, την οποία έλαβε η αρμόδια εθνική αρχή να μη γνωστοποιήσει την ακριβή και πλήρη αιτιολογία ενός μέτρου απελάσεως, ο εθνικός δικαστής πρέπει να λάβει υπόψη το γεγονός ότι η προβλεπόμενη στο άρθρο 30, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/38 παρέκκλιση πρέπει να ερμηνεύεται συσταλτικώς.

76. Εξάλλου, κατ' εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας, πρέπει πάντοτε να προτιμάται η γνωστοποίηση των ουσιαστικών λόγων που τεκμηριώνουν τη διαπίστωση ότι ένας πολίτης της Ένωσης συνιστά κίνδυνο για τη δημόσια ασφάλεια έναντι της μη γνωστοποιήσεως των λόγων αυτών, εφόσον, βεβαίως, η συνοπτική έκθεση των λόγων δεν έρχεται σε αντίθεση με την ανάγκη προστασίας της ασφάλειας του κράτους. Ως εκ τούτου, πλήρης άρνηση γνωστοποιήσεως των λόγων δημόσιας ασφάλειας πρέπει να προβάλλεται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις.

77. Συνοψίζοντας, σύμφωνα με τον κανόνα κατά τον οποίο η τήρηση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως μιας βλαπτικής πράξεως πρέπει να εκτιμάται, μεταξύ άλλων, λαμβανομένου υπόψη του πλαισίου εντός του οποίου εκδίδεται η πράξη αυτή [25], η γνωστοποίηση στον πολίτη της Ένωσης των λόγων δημόσιας ασφάλειας που δικαιολογούν την απέλασή του ενδέχεται να διαφοροποιείται σε συνάρτηση με τις επιταγές που συνδέονται με την ασφάλεια του κράτους. Η διαφοροποίηση αυτή πρέπει να πραγματοποιείται σύμφωνα με μια κλίμακα που να εκτείνεται από τη γνωστοποίηση της ακριβούς και πλήρους αιτιολογίας έως τη μη γνωστοποίηση της αιτιολογίας, εφόσον η ασφάλεια του κράτους το απαιτεί, και περιλαμβάνει μια ενδιάμεση δυνατότητα συνιστάμενη στην κοινοποίηση συνόψεως των λόγων.

78. Κατά την άποψή μου, είναι απαραίτητο να διατηρηθεί η δυνατότητα μη γνωστοποιήσεως των λόγων δημόσιας ασφάλειας, στους οποίους στηρίζεται απόφαση περί απελάσεως πολίτη της Ένωσης, στην περίπτωση που και μόνον η δημοσιοποίηση των βασικών λόγων που προβλήθηκαν εις βάρος του είναι ικανή να βλάψει την ασφάλεια του κράτους και, κυρίως, την εύλογη ανάγκη ασφάλειας των κρατών μελών σε σχέση με τη φύση και τις πηγές των πληροφοριών που ελήφθησαν υπόψη για την έκδοση της οικείας αποφάσεως.

79. Παρότι η δυνατότητα αυτή προβλέπεται για εξαιρετικές περιπτώσεις, πρέπει να υφίσταται στο πλαίσιο ερμηνείας του άρθρου 30, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/38, ειδάλλως το άρθρο 346, παράγραφος 1, στοιχείο α', ΣΛΕΕ θα καθίστατο σε μεγάλο βαθμό άνευ πρακτικής αποτελεσματικότητας.

80. Διευκρινίζω, επίσης ότι, καίτοι τα κράτη μέλη δεν πρέπει να περιορίσουν κατά καταχρηστικό τρόπο την άσκηση του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών της Ένωσης, δεν πρέπει, αντιστρόφως, οι περιορισμοί οι οποίοι βαρύνουν τα κράτη αυτά όσον αφορά την τήρηση των δικαιωμάτων άμυνας και αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας να είναι τέτοιοι ώστε να αποθαρρύνουν τα εν λόγω κράτη από τη λήψη μέτρων δυνάμενων να εγγυηθούν τη δημόσια ασφάλεια. Ως προς τούτο, πρέπει να λάβουμε υπόψη ότι, καίτοι, όπως τονίζεται στο άρθρο 3, παράγραφος 2, ΣΕΕ, σκοπός της Ένωσης είναι να παρέχει στους πολίτες της ένα χώρο εντός του οποίου εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, η Ένωση αποσκοπεί επίσης στη διασφάλιση ενός χώρου ασφάλειας, εντός του οποίου λαμβάνονται μέτρα για την αποτροπή της εγκληματικότητας και την καταστολή του φαινομένου αυτού. Ως εκ τούτου, δεν μπορεί να προβάλλεται, όπως ορισμένοι έπραξαν επί τη ευκαιρία της παρούσας διαδικασίας, ότι, οσάκις κράτος μέλος εκτιμά ότι η δημοσιοποίηση της ουσίας των λόγων είναι αντίθετη προς την ασφάλεια του κράτους, δεν διαθέτει παρά μόνον την ακόλουθη εναλλακτική λύση, τουτέστιν πρέπει είτε να προβεί στην απέλαση γνωστοποιώντας τους λόγους δημόσιας ασφάλειας που την δικαιολογούν είτε απλώς

25 — Βλ., ιδίως, απόφαση της 28ης Ιουλίου 2011, C-309/10, Agrana Zucker (Συλλογή 2011, σ. I-7333, σκέψη 35).

να μην προβεί στην απέλαση του οικείου προσώπου. Δεν δέχομαι, δηλαδή, ότι υφίσταται γενική και συστηματική υποχρέωση δημοσιοποιήσεως των λόγων η οποία θα μπορούσε, σε ορισμένες περιπτώσεις, να ωθήσει τα κράτη μέλη να μη λάβουν μέτρα τα οποία, υπό τον έλεγχο του δικαστή, θεωρούν αναγκαία για τη διατήρηση της δημόσιας ασφάλειας.

81. Λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων αυτών, φρονώ ότι το άρθρο 30, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/38, υπό το πρίσμα του άρθρου 47 του Χάρτη και του άρθρου 346, παράγραφος 1, στοιχείο α′, ΣΛΕΕ, έχει την έννοια ότι επιτρέπει σε κράτος μέλος, σε εξαιρετικές περιπτώσεις που δικαιολογούνται δεόντως από την ανάγκη κατοχυρώσεως της ασφάλειας του κράτους και υπό τον έλεγχο του εθνικού δικαστή, να αντιτίθεται στη γνωστοποίηση σε πολίτη της Ένωσης των λόγων δημόσιας ασφάλειας μιας αποφάσεως περί απελάσεώς του, είτε κατά τρόπο λεπτομερή είτε υπό συνοπτική μορφή.

82. Εντούτοις, μια τέτοια απάντηση δεν αρκεί για την επίτευξη δίκαιης ισορροπίας μεταξύ των συμφερόντων που άπτονται, αφενός, της ασφάλειας του κράτους και, αφετέρου, των δικονομικών δικαιωμάτων των πολιτών της Ένωσης.

83. Συγκεκριμένα, η προσβολή που επιφέρει στα δικαιώματα άμυνας και αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας η εφαρμογή της παρεκκλίσεως που απορρέει από το άρθρο 30, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/38 πρέπει, προκειμένου να συνάδει προς το άρθρο 47 του Χάρτη, να αντισταθμίζεται από κατάλληλους διαδικαστικούς μηχανισμούς ικανούς να εγγυηθούν ένα ικανοποιητικό επίπεδο δικαιοσύνης και ισότητας. Μόνον υπ' αυτόν τον όρο μπορεί η προσβολή των δικονομικών δικαιωμάτων του πολίτη της Ένωσης να θεωρηθεί ανάλογη προς τον σκοπό της προστασίας των βασικών συμφερόντων της ασφάλειας ενός κράτους μέλους.

84. Δεδομένου ότι η οδηγία 2004/38 δεν προβλέπει τέτοιους διαδικαστικούς μηχανισμούς, απόκειται στα κράτη μέλη να τους συστήσουν, δυνάμει της αρχής της διαδικαστικής αυτονομίας.

85. Επομένως, εν τέλει, λαμβανομένου υπόψη του διαδικαστικού πλαισίου εντός του οποίου πραγματοποιείται η εκ μέρους κράτους μέλους επίκληση της προβλεπόμενης στο άρθρο 30, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/38 παρεκκλίσεως, πρέπει να κρίνεται, σε κάθε περίπτωση, κατά πόσο διασφαλίσθηκε δίκαιη ισορροπία μεταξύ του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας του πολίτη της Ένωσης και των επιταγών που άπτονται της ασφάλειας του κράτους.

86. Συνεπώς, όπως υπέδειξε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, πρέπει να εξετασθεί κατά πόσον η επίμαχη εθνική διαδικασία περιλαμβάνει «μεθόδους βάσει των οποίων να μπορεί να συμβιβασθούν, αφενός, η εύλογη ανάγκη ασφάλειας σε σχέση με τη φύση και τις πηγές των πληροφοριών και, αφετέρου, η ανάγκη παροχής στον πολίτη επαρκούς δυνατότητας να επωφεληθεί από τις προβλεπόμενες διαδικασίες» [26].

87. Το σύστημα που καθιέρωσε το Ηνωμένο Βασίλειο βασίζεται σε δικαστικό έλεγχο από τη SIAC, τυπικό και ουσιαστικό, των αποφάσεων περί απελάσεως ή περί απαγορεύσεως εισόδου. Εφόσον ο Secretary of State προβάλλει τον εμπιστευτικό χαρακτήρα ορισμένων στοιχείων, η SIAC μπορεί να εξετάσει κατά πόσον είναι αναγκαία η μη δημοσιοποίηση ορισμένων πληροφοριών. Για τον σκοπό αυτό, έχει πρόσβαση στο σύνολο των πραγματικών και αποδεικτικών στοιχείων επί των οποίων στήριξε την απόφασή του ο Secretary of State. Εάν, μετά την εξέταση των στοιχείων αυτών, επιβεβαιωθεί η ανάγκη να μην αποκαλυφθούν πληροφορίες, εκδίδεται επί της υποθέσεως όχι μόνο μια δημόσια, αλλά επίσης μια απόρρητη απόφαση, το περιεχόμενο της οποίας δεν αποκαλύπτεται ούτε στον προσφεύγοντα ούτε στον εκπρόσωπό του.

26 — Βλ. ΕΔΔΑ, απόφαση Chahal κατά Ηνωμένου Βασιλείου της 15ης Νοεμβρίου 1996, *Recueil des arrêts et décisions* 1996-V, § 131. Βλ., επίσης, όσον αφορά τα κοινοτικά μέτρα για τη δέσμευση κεφαλαίων, απόφαση της 3ης Σεπτεμβρίου 2008, C-402/05 P και C-415/05 P, Kadi και Al Barakaat International Foundation κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 2008, σ. I-6351, σκέψη 344).

88. Πέραν της ύπαρξης δικαστικού ελέγχου, τόσο ως προς το βάσιμο του μέτρου απελάσεως όσο και ως προς την ανάγκη να τηρηθεί ο εμπιστευτικός χαρακτήρας ορισμένων πληροφοριών, το διαδικαστικό πλαίσιο συμπληρώνεται με τον διορισμό ενός «ειδικού δικηγόρου» σε ορισμένες υποθέσεις που άπτονται της εθνικής ασφάλειας. Κατ' αυτόν τον τρόπο, οσάκις απαιτείται, για λόγους που αφορούν την εθνική ασφάλεια, να συνεδριάσει το επιληφθέν δικαστήριο κεκλεισμένων των θυρών χωρίς την παρουσία του ενδιαφερόμενου προσώπου και του εκπροσώπου του, καθήκον του διορισθέντος ειδικού δικηγόρου είναι να εκπροσωπήσει, στη διαδικασία, τα συμφέροντα του ενδιαφερομένου προσώπου. Στο πλαίσιο αυτό, ο ρόλος του συνίσταται στο να προσπαθήσει να επιτύχει τη μέγιστη δημοσιοποίηση επιβαρυντικών στοιχείων και στο να αξιολογήσει τη λυσιτέλεια των πληροφοριών που παραμένουν εμπιστευτικές.

89. Το σύστημα που σχεδίασε το Ηνωμένο Βασίλειο στο πλαίσιο της διαδικαστικής του αυτονομίας ανταποκρίνεται, κατά την άποψή μου, στις απαιτήσεις που έθεσε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στο πλαίσιο της νομολογίας του σχετικά με τις διαδικαστικές εγγυήσεις, οι οποίες πρέπει να πλαισιώνουν την απέλαση ή την απαγόρευση εισόδου αλλοδαπών. Οι διαδικαστικές αυτές εγγυήσεις απορρέουν, αναλόγως των περιπτώσεων, από τα άρθρα 8 και 13 της ΕΣΔΑ [27], καθώς και από το άρθρο 1 του πρωτοκόλλου 7 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, το οποίο υπεγράφη στο Στρασβούργο στις 22 Νοεμβρίου 1984 (στο εξής: πρωτόκολλο 7) [28].

90. Κατά το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, στην περίπτωση που μέτρο απελάσεως ενδέχεται να προσβάλει το δικαίωμα σεβασμού της οικογενειακής ζωής ενός αλλοδαπού, το άρθρο 13 της ΕΣΔΑ, σε συνδυασμό με το άρθρο 8 αυτής, επιβάλλει στα κράτη να παράσχουν στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο τη δυνατότητα να προσβάλει αποτελεσματικά ένα τέτοιο μέτρο και να πετύχει την εξέταση των κρίσιμων πτυχών αυτής με επαρκείς διαδικαστικές εγγυήσεις και κατά ενδελεχή τρόπο από φορέα που παρέχει επαρκείς εγγυήσεις ανεξαρτησίας και αμεροληψίας [29].

91. Κατά το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, οσάκις διατάσσεται απέλαση για λόγους εθνικής ασφάλειας ενδέχεται να είναι απαραίτητοι ορισμένοι διαδικαστικοί περιορισμοί προκειμένου να διασφαλισθεί ότι δεν θα δημοσιοποιηθεί κάποια πληροφορία εις βάρος της εθνικής ασφάλειας, ο δε ανεξάρτητος φορέας που επελήφθη προσφυγής κατά αποφάσεως περί απελάσεως ενδέχεται να υποχρεωθεί να παράσχει σχετικώς ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως στις αρμόδιες εθνικές αρχές. Εντούτοις, κατά το ίδιο δικαστήριο, τέτοιοι περιορισμοί δεν μπορούν, σε καμία περίπτωση, να δικαιολογούν τον αποκλεισμό κάθε ένδικου βοηθήματος οσάκις η αρμόδια εθνική αρχή επιλέγει να επικαλεσθεί την «εθνική ασφάλεια» [30].

92. Το κριτήριο βάσει του οποίου το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου εξετάζει επακριβώς τη συμβατότητα των μέτρων απελάσεως προς το άρθρο 13 της ΕΣΔΑ περιλαμβάνει, καταρχάς, την απαίτηση σύμφωνα με την οποία, ακόμα και όταν προβάλλεται ισχυρισμός περί προσβολής της εθνικής ασφάλειας, η εγγύηση αποτελεσματικής προσφυγής απαιτεί τουλάχιστον να πληροφορείται ο υπεύθυνος για την προσφυγή ανεξάρτητος φορέας τους λόγους στους οποίους βασίσθηκε η επίμαχη απόφαση, ακόμα και αν αυτοί δεν είναι ανακοινώσιμοι. Ο φορέας αυτός πρέπει να έχει την εξουσία να απορρίπτει τον ισχυρισμό της αρμόδιας εθνικής αρχής ότι υφίσταται απειλή για την εθνική ασφάλεια, οσάκις τον κρίνει αυθαίρετο ή καταχρηστικό. Επιπλέον, πρέπει να παρέχεται, υπό ορισμένη μορφή, δυνατότητα εκατέρωθεν ακροάσεως, εξασφαλιζόμενη, εφόσον

27 — Βλ., μεταξύ άλλων, ΕΔΔΑ, αποφάσεις Al-Nashif κατά Βουλγαρίας της 20ής Ιουνίου 2002· Raza κατά Βουλγαρίας της 11ης Φεβρουαρίου 2010· Kaushal κ.λπ. κατά Βουλγαρίας της 2ας Σεπτεμβρίου 2010, καθώς και Liu κατά Ρωσίας της 26ης Ιουλίου 2011.

28 — Βλ., μεταξύ άλλων, ΕΔΔΑ, αποφάσεις Kaya κατά Ρουμανίας της 12ης Οκτωβρίου 2006· C.G. κ.λπ. κατά Βουλγαρίας της 24ης Απριλίου 2008, καθώς και Geleri κατά Ρουμανίας της 15ης Φεβρουαρίου 2011. Παρότι το πρωτόκολλο 7 δεν εφαρμόζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο, είναι χρήσιμο κατά την άποψή μου, προκειμένου να έχουμε πλήρη εικόνα, να μνημονευθεί η σχετική με αυτό νομολογία.

29 — Βλ., μεταξύ άλλων, ΕΔΔΑ, προπαρατεθείσες αποφάσεις Al-Nashif κατά Βουλγαρίας (§ 133)· C.G. κ.λπ. κατά Βουλγαρίας (§ 56)· Kaushal κ.λπ. κατά Βουλγαρίας (§ 35), καθώς και Liu κατά Ρωσίας (§ 99).

30 — Βλ., μεταξύ άλλων, ΕΔΔΑ, προπαρατεθείσες αποφάσεις Al-Nashif κατά Βουλγαρίας (§ 136 και 137)· C.G. κ.λπ. κατά Βουλγαρίας (§ 57), καθώς και Kaushal κ.λπ. κατά Βουλγαρίας (§ 36).

κρίνεται απαραίτητο, μέσω ειδικού εκπροσώπου έχοντος διαβάθμιση ασφαλείας. Επιπροσθέτως, ο ανεξάρτητος φορέας πρέπει να εξετάζει κατά πόσον το επίμαχο μέτρο προσβάλλει το δικαίωμα στον σεβασμό της οικογενειακής ζωής του ενδιαφερομένου και, σε καταφατική περίπτωση, κατά πόσον επετεύχθη δίκαιη ισορροπία μεταξύ του γενικού συμφέροντος και των δικαιωμάτων του ατόμου [31].

93. Σημειωτέον, ότι, υπό το πρίσμα του άρθρου 8 της ΕΣΔΑ, εξεταζόμενου μεμονωμένα, οι διαδικαστικές εγγυήσεις που απαιτεί το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου είναι, κατ' ουσίαν, πανομοιότυπες [32].

94. Σε ό,τι αφορά, τέλος, το άρθρο 1 του πρωτοκόλλου 7, επισημαίνω ότι δεν παρέχει ουσιωδώς διαφορετικές εγγυήσεις από εκείνες που απορρέουν από τα άρθρα 8 και 13 της ΕΣΔΑ, οπότε η διαπίστωση παραβάσεως των εν λόγω άρθρων 8 και/ή 13 συνεπάγεται προφανώς αυτομάτως παράβαση του άρθρου 1 του πρωτοκόλλου 7 [33].

95. Στις υποθέσεις που μόλις αναφέρθηκαν, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου κατέληξε να διαπιστώσει την απουσία ή τον αμιγώς τυπικό χαρακτήρα του εκ μέρους των εθνικών οργάνων δικαστικού ελέγχου, είτε διότι τα όργανα αυτά δεν διέθεταν επαρκή στοιχεία για να εξακριβώσουν κατά πόσον ο ισχυρισμός ότι ο προσφεύγων αποτελούσε κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ήταν ή μη αληθής [34], είτε διότι εκτιμούσαν ότι ήταν αναρμόδια να προβούν σε τέτοιο έλεγχο [35].

96. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου απαιτεί, επομένως, να υπόκεινται πρωτίστως τα μέτρα περί απελάσεως σε ανεξάρτητο και αυστηρό δικαστικό έλεγχο. Επιπλέον, ο έλεγχος αυτός πρέπει να διενεργείται στο πλαίσιο διαδικασίας που να εγγυάται, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, τον σεβασμό της αρχής της εκατέρωθεν ακροάσεως. Το εν λόγω δικαστήριο αναφέρεται σχετικώς στη δυνατότητα διορισμού ειδικού εκπροσώπου έχοντος διαβάθμιση ασφαλείας.

97. Το γεγονός ότι, σε αρκετές υποθέσεις, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου επισήμανε, επίσης, ότι δεν γνωστοποιήθηκαν στους προσφεύγοντες τα πραγματικά περιστατικά που τους προσάπτονταν [36] δεν είναι, κατά την άποψή μου, καθοριστικής σημασίας για την εξέταση του ζητήματος κατά πόσον αυτοί έτυχαν επαρκών εγγυήσεων έναντι αυθαιρεσιών. Πράγματι, στις υποθέσεις αυτές, η διαπίστωση παραβάσεως των άρθρων 8 και 13 της ΕΣΔΑ απορρέει, κατά την άποψή μου, από το ότι η εν λόγω μη γνωστοποίηση στους προσφεύγοντες των στοιχείων που τους προσάπτονταν δεν αντισταθμίσθηκε ούτε από ανεξάρτητο και αυστηρό δικαστικό έλεγχο του υποστατού της απειλής κατά της εθνικής ασφάλειας ούτε από την κίνηση μιας διαδικασίας που να διασφαλίζει πράγματι την εκατέρωθεν ακρόαση.

98. Λαμβανομένου υπόψη του κριτηρίου που επομένως καθόρισε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου όσον αφορά τις διαδικαστικές εγγυήσεις που πρέπει να εφαρμόζονται στα μέτρα απελάσεως και απαγορεύσεως εισόδου, εκτιμώ ότι το διαδικαστικό σύστημα που καθιέρωσε το Ηνωμένο Βασίλειο επιτρέπει να διασφαλίζεται, στον συγκεκριμένο τομέα, δίκαιη ισορροπία μεταξύ των συμφερόντων που άπτονται, αφενός, των δικονομικών δικαιωμάτων του πολίτη της Ένωσης και, αφετέρου, της ασφάλειας του κράτους.

31 — Βλ., μεταξύ άλλων, ΕΔΔΑ, προπαρατεθείσες αποφάσεις Al-Nashif κατά Βουλγαρίας (§ 137)· C.G. κ.λπ. κατά Βουλγαρίας (§ 57)· Kaushal κ.λπ. κατά Βουλγαρίας (§ 36), καθώς και Liu κατά Ρωσίας (§ 99).

32 — Βλ., μεταξύ άλλων, ΕΔΔΑ, προπαρατεθείσες αποφάσεις Al-Nashif κατά Βουλγαρίας (§ 123 και 124)· C.G. κ.λπ. κατά Βουλγαρίας (§ 40)· Kaushal κ.λπ. κατά Βουλγαρίας (§ 29), καθώς και Liu κατά Ρωσίας (§ 87 και 88).

33 — Βλ. τη νομολογία που παρατίθεται στην υποσημείωση 28.

34 — Βλ., μεταξύ άλλων, ΕΔΔΑ, προπαρατεθείσα απόφαση C.G. κ.λπ. κατά Βουλγαρίας (§ 47).

35 — Βλ., μεταξύ άλλων, ΕΔΔΑ, προπαρατεθείσες αποφάσεις Raza κατά Βουλγαρίας (§ 54), καθώς και Liu κατά Ρωσίας (§ 89 και 91).

36 — Βλ., μεταξύ άλλων, ΕΔΔΑ, προπαρατεθείσες αποφάσεις C.G. κ.λπ κατά Βουλγαρίας (§ 46 και 60), καθώς και Liu κατά Ρωσίας (§ 90).

99. Όπως διευκρίνισε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στο πλαίσιο υποθέσεων κατά του Ηνωμένου Βασιλείου, η SIAC είναι ένα άκρως ανεξάρτητο δικαιοδοτικό όργανο, το οποίο ενημερώνεται πλήρως σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά που προσάπτονται στο πρόσωπο το οποίο αφορά το μέτρο περί απελάσεως, και έχει πλήρη εξουσία να ακυρώσει ένα τέτοιο μέτρο εάν δεν αποδεικνύεται προσηκόντως η απειλή την οποία συνιστά το πρόσωπο αυτό για την εθνική ασφάλεια. Για τον σκοπό αυτό, εξετάζει όλα τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία, τόσο τα απόρρητα όσο και τα μη εμπιστευτικού χαρακτήρα, μεριμνώντας να μην αποκρυβεί άνευ λόγου κάποια πληροφορία από τον προσφεύγοντα [37]. Το εν λόγω δικαστήριο έκρινε, επίσης, ότι η παρεχόμενη στους ειδικούς δικηγόρους δυνατότητα να εξετάζουν τους μάρτυρες κατηγορίας σχετικά με την ανάγκη τηρήσεως απορρήτου και να ζητούν από τους δικαστές τη δημοσιοποίηση συμπληρωματικών πληροφοριών μπορεί να παρέχει επιπλέον εγγυήσεις [38] και συμβάλλει στη μείωση του ενδεχόμενου κινδύνου πλάνης, στην οποία θα μπορούσε να υποπέσει η SIAC στηριζόμενη σε απόρρητες αποδείξεις [39].

100. Λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων αυτών και του περιθωρίου εκτιμήσεως που πρέπει να έχουν τα κράτη μέλη κατά τον καθορισμό των δικονομικών εγγυήσεων που μπορούν να διασφαλίζουν ισορροπία μεταξύ διαφόρων διακυβευόμενων συμφερόντων, εκτιμώ ότι οι δικονομικοί κανόνες που θέσπισε το Ηνωμένο Βασίλειο παρέχουν στον εθνικό δικαστή τα απαραίτητα μέσα για την εξασφάλιση κατάλληλου επιπέδου δικαιοσύνης στη διαδικασία.

101. Συναφώς, πρέπει να διευκρινιστεί ότι, στο μέτρο που ως αρχή εξακολουθεί να ισχύει αυτή της γνωστοποιήσεως της ακριβούς και πλήρους αιτιολογίας των αποφάσεων περί απαγορεύσεως εισόδου και περί απελάσεως πολιτών της Ένωσης, ο εθνικός δικαστής υποχρεούται, κατ' εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας, να επιστρατεύσει όλα τα δικονομικά μέσα που διαθέτει προκειμένου να προσαρμόσει το επίπεδο γνωστοποιήσεως των λόγων δημόσιας ασφάλειας στις απαιτήσεις που συνδέονται με την ασφάλεια του κράτους.

102. Λαμβανομένων υπόψη των σκέψεων αυτών, προτείνω στο Δικαστήριο να αποφανθεί ότι το άρθρο 30, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/38, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 47 του Χάρτη και του άρθρου 346, παράγραφος 1, στοιχείο α', ΣΛΕΕ, έχει την έννοια ότι παρέχει σε κράτος μέλος τη δυνατότητα, σε εξαιρετικές περιπτώσεις που δικαιολογούνται προσηκόντως από την ανάγκη εγγυήσεως της ασφάλειας του κράτους και υπό τον έλεγχο του εθνικού δικαστή, να αντιτίθεται στο να γνωστοποιούνται σε πολίτη της Ένωσης οι λόγοι δημόσιας ασφάλειας μιας αποφάσεως περί απελάσεώς του, είτε κατά λεπτομερή τρόπο είτε υπό συνοπτική μορφή, εφόσον οι εθνικοί δικονομικοί κανόνες προβλέπουν μεθόδους που επιτρέπουν την ταυτόχρονη ικανοποίηση, αφενός, της εύλογης ανάγκης ασφάλειας όσον αφορά τη φύση και τις πηγές των πληροφοριών που ελήφθησαν υπόψη για την έκδοση της οικείας αποφάσεως και, αφετέρου, της ανάγκης παροχής στο υποκείμενο δικαίου επαρκούς δυνατότητας να επωφεληθεί από τους δικονομικούς κανόνες. Απόκειται στον εθνικό δικαστή, κατ' εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας, να επιστρατεύσει όλες τα δικονομικά μέσα που διαθέτει προκειμένου να προσαρμόσει το επίπεδο γνωστοποιήσεως των λόγων ασφάλειας στις απαιτήσεις σχετικά με την ασφάλεια του κράτους.

103. Αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζουν ο ZZ, η Επιτροπή και η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ, δεν είμαι της απόψεως ότι η προπαρατεθείσα απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στην υπόθεση A. κ.λπ. κατά Ηνωμένου Βασιλείου συνεπάγεται τροποποίηση του ανωτέρω περιγραφέντος κριτηρίου σε υποθέσεις που αφορούν αποφάσεις περί απαγορεύσεως εισόδου και περί απελάσεως πολιτών της Ένωσης, οι οποίες ελήφθησαν για λόγους δημόσιας ασφάλειας.

37 — Βλ., μεταξύ άλλων, ΕΔΔΑ, αποφάσεις A. κ.λπ. κατά Ηνωμένου Βασιλείου της 19ης Φεβρουαρίου 2009 (§ 219) καθώς και Othman (Abu Qatada) κατά Ηνωμένου Βασιλείου της 17ης Ιανουαρίου 2012 (§ 220).

38 — Βλ., μεταξύ άλλων, ΕΔΔΑ, προπαρατεθείσα απόφαση A. κ.λπ. κατά Ηνωμένου Βασιλείου (§ 219).

39 — Βλ., μεταξύ άλλων, ΕΔΔΑ, προπαρατεθείσα απόφαση Othman (Abu Qatada) κατά Ηνωμένου Βασιλείου (§ 223).

Ειδικότερα, δεν εκτιμώ ότι η απόφαση αυτή επιβάλλει την εφαρμογή, στον τομέα αυτό, μιας αρχής κατά την οποία τα πρόσωπα αυτά θα έπρεπε τουλάχιστον και χωρίς πιθανή εξαίρεση, ακόμα και όταν τούτο έρχεται σε αντίθεση με απαιτήσεις συνδεόμενες με την ασφάλεια του κράτους, να λαμβάνουν γνώση της ουσίας των λόγων δημόσιας ασφάλειας που προβλήθηκαν εις βάρος τους.

104. Καθοριστικής σημασίας, κατά την άποψή μου, είναι να διευκρινισθεί, καταρχάς, ότι ιδιαιτερότητα της προαναφερθείσας αποφάσεως είναι ότι θέτει απαιτήσεις αναγκαίες για την τήρηση του άρθρου 5, παράγραφος 4, της ΕΣΔΑ σε υποθέσεις κρατήσεως αλλοδαπών υπόπτων τρομοκρατίας. Αφορούσε τη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου που επέτρεπε την κράτηση τέτοιων προσώπων, χωρίς δίκη και για αόριστη διάρκεια, εν αναμονή της απελάσεώς τους.

105. Το άρθρο 5, παράγραφος 4, της ΕΣΔΑ αποτελεί lex specialis σε σχέση με τις γενικότερες απαιτήσεις του άρθρου 13 αυτής [40]. Στο πλαίσιο εφαρμογής του άρθρου 5, παράγραφος 4, της ΕΣΔΑ, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου αναγνώρισε ότι η χρήση εμπιστευτικών πληροφοριών μπορεί να αποδειχθεί αναγκαία οσάκις διακυβεύεται η εθνική ασφάλεια, διευκρινίζοντας, εντούτοις, ότι τούτο δεν συνεπάγεται ότι οι εθνικές αρχές δεν υπόκεινται σε οιονδήποτε έλεγχο εκ μέρους των εθνικών δικαστηρίων, οσάκις προβάλλουν ότι η υπόθεση αφορά την εθνική ασφάλεια και την τρομοκρατία [41].

106. Στην προπαρατεθείσα απόφασή του στην υπόθεση Α. κ.λπ. κατά Ηνωμένου Βασιλείου, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στηρίχθηκε στη διαπίστωση ότι «λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της υποθέσεως και των δραματικών συνεπειών που η μακροχρόνια στέρηση της ελευθέριας των προσφευγόντων –η οποία φαινόταν τότε ότι θα μπορούσε να είναι αορίστου διάρκειας– είχε στα θεμελιώδη δικαιώματά τους, το άρθρο 5, [παράγραφος] 4, [της ΕΣΔΑ] πρέπει να συνεπάγεται εγγυήσεις ουσιαστικώς πανομοιότυπες προς εκείνες που κατοχυρώνει το ποινικό σκέλος του άρθρου 6, [παράγραφος] 1, [αυτής]» [42].

107. Σε ό,τι ειδικότερα αφορά τις απαιτήσεις που πρέπει να τηρούνται στις ποινικές διαδικασίες, από τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου προκύπτει ότι «το δικαίωμα σε δίκαιη ποινική δίκη που κατοχυρώνεται στο άρθρο 6 [της ΕΣΔΑ] περιλαμβάνει το δικαίωμα ενημερώσεως σχετικά με κάθε ευρισκόμενο στην κατοχή των διωκτικών αρχών σχετικό αποδεικτικό στοιχείο, είτε επιβαρυντικό είτε απαλλακτικό» [43]. Το εν λόγω Δικαστήριο φρονεί, εντούτοις, ότι «ενδέχεται ενίοτε, εν ονόματι του δημόσιου συμφέροντος, να είναι απαραίτητη η απόκρυψη από την υπεράσπιση ορισμένων αποδείξεων» [44]. Ως προς τούτο, επισήμανε ότι το δικαίωμα σε γνωστοποίηση των σχετικών αποδείξεων δεν είναι απόλυτο [45] και ότι «το δικαίωμα σε κατ' αντιμωλίαν δίκη δύναται να περιορίζεται στο μέτρο που είναι απολύτως αναγκαίο για τη διαφύλαξη σημαντικού δημοσίου συμφέροντος, όπως η εθνική ασφάλεια, το απόρρητο ορισμένων αστυνομικών μεθόδων έρευνας παραβάσεων ή η προστασία θεμελιωδών δικαιωμάτων τρίτων» [46]. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου διευκρίνισε πάντως ότι «προς διασφάλιση της δίκαιης δίκης υπέρ του κατηγορουμένου, όλες οι δυσχέρειες που αντιμετωπίζει η υπεράσπιση εξαιτίας του περιορισμού των δικαιωμάτων του κατηγορουμένου πρέπει να αντισταθμίζονται επαρκώς με τη διαδικασία που ακολουθείται ενώπιον των δικαστικών αρχών» [47]. Εξετάζει, επομένως, κατά πόσον η διαδικασία είχε, στο σύνολό της, δίκαιο χαρακτήρα [48] ή ακόμα «μέχρι ποιο σημείο τα υφιστάμενα

40 — Βλ., μεταξύ άλλων, ΕΔΔΑ, προπαρατεθείσες αποφάσεις Chahal κατά Ηνωμένου Βασιλείου (§ 126), καθώς και Α. κατά Ηνωμένου Βασιλείου (§ 202).

41 — Βλ., μεταξύ άλλων, ΕΔΔΑ, προπαρατεθείσα απόφαση Chahal κατά Ηνωμένου Βασιλείου (§ 131).

42 — Βλ., μεταξύ άλλων, ΕΔΔΑ, προπαρατεθείσα απόφαση Α. κ.λπ. κατά Ηνωμένου Βασιλείου (§ 217).

43 — Όπ.π. (§ 206).

44 — Όπ.π..

45 — Βλ., μεταξύ άλλων, ΕΔΔΑ, αποφάσεις Jasper κατά Ηνωμένου Βασιλείου της 16ης Φεβρουαρίου 2000 (§ 52), καθώς και Kennedy κατά Ηνωμένου Βασιλείου της 18ης Μαΐου 2010 (§ 187 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

46 — Βλ., μεταξύ άλλων, ΕΔΔΑ, προπαρατεθείσα απόφαση Α. κ.λπ. κατά Ηνωμένου Βασιλείου (§ 205 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

47 — Όπ.π.

48 — Όπ.π. (§ 208 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

αντισταθμιστικά μέτρα μπορούσαν να καλύψουν την μερική απουσία εκατέρωθεν ακροάσεως από την οποία έπασχε η διαδικασία» [49]. Τέλος, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου υπογράμμισε ότι μια καταδίκη δεν μπορεί να στηρίζεται αποκλειστικώς ή σε καθοριστικό βαθμό σε εμπιστευτικού χαρακτήρα αποδεικτικά στοιχεία το περιεχόμενο των οποίων δεν γνωστοποιήθηκε, σε οιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, στον κατηγορούμενο ή στον εκπρόσωπό του [50].

108. Εφαρμόζοντας στο πλαίσιο του άρθρου 5, παράγραφος 4, της ΕΣΔΑ εγγυήσεις ουσιαστικώς πανομοιότυπες προς εκείνες που κατοχυρώνει το ποινικό σκέλος του άρθρου 6, παράγραφος 1, αυτής, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου έκρινε, στην προπαρατεθείσα απόφασή του Α. κ.λπ. κατά Ηνωμένου Βασιλείου, ότι «ήταν βασικό να ανακοινώνονται σε καθένα των προσφευγόντων όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες επί των εις βάρος του αιτιάσεων και των επιβαρυντικών στοιχείων, χωρίς να διακυβεύεται η εθνική ασφάλεια και η ασφάλεια τρίτων» [51]. Κατά το εν λόγω δικαστήριο, «[ε]φόσον απεκλείετο η συνολική γνωστοποίηση των επίμαχων πληροφοριών, η τήρηση του άρθρου 5, παράγραφος 4, [της ΕΣΔΑ] απαιτούσε να αντισταθμιστούν τα απορρέοντα από αυτόν τον περιορισμό μειονεκτήματα κατά τέτοιον τρόπο, ώστε να διατηρεί κάθε ενδιαφερόμενος τη δυνατότητα να αμφισβητήσει λυσιτελώς τις εναντίον του προβληθείσες κατηγορίες» [52].

109. Εξετάζοντας τη διαδικασία που προβλέπει ο νόμος SIAC σχετικά με τις απαιτήσεις αυτές, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, καίτοι υπογράμμισε ότι «η SIAC ήταν η καταλληλότερη για να μεριμνά ώστε να μην αποκρύβεται άνευ λόγου οιαδήποτε πληροφορία από τους κρατούμενους» [53] και τον «σημαντικό ρόλο» [54] των ειδικών δικηγόρων, έκρινε ότι οι τελευταίοι «μπορούσαν να ασκούν αποτελεσματικά τα καθήκοντά [τους] μόνον εφόσον οι κρατούμενοι είχαν λάβει επαρκείς πληροφορίες για τις εις βάρος τους κατηγορίες ώστε να είναι σε θέση να τους δώσουν χρήσιμες οδηγίες» [55]. Έκρινε επίσης ότι, «στις περιπτώσεις στις οποίες τα μη εμπιστευτικού χαρακτήρα στοιχεία συνίσταντο αποκλειστικώς σε γενικόλογες δηλώσεις και οσάκις η SIAC βασίστηκε αποκλειστικώς ή σε καθοριστικό βαθμό σε απόρρητα έγγραφα προκειμένου να εγκρίνει την έκδοση πιστοποιητικού ή να διατηρήσει την κράτηση των προσφευγόντων, δεν πληρούνταν οι απαιτήσεις του άρθρου 5, [παράγραφος] 4, [της ΕΣΔΑ]» [56].

110. Είναι αληθές ότι, εάν εξετάζαμε τη διαφορά της κύριας δίκης λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτήσεις που καθορίζει η ΕΣΔΑ στο πλαίσιο του άρθρου 5, παράγραφος 4, αυτής, θα ήταν δύσκολο να καταλήξουμε στο συμπέρασμα περί δίκαιου χαρακτήρα της διαδικασίας. Συγκεκριμένα, δεν αμφισβητείται ότι ο ZZ έλαβε λίγες μόνον πληροφορίες για τις αιτιάσεις που του προσάπτονταν και ότι οι βασικοί λόγοι που δικαιολογούσαν το μέτρο απελάσεως παρέμειναν απόρρητοι καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας στο πλαίσιο της SIAC. Όπως δε ομολογεί το ίδιο το δικαιοδοτικό αυτό όργανο, οι λόγοι που επεξηγούνταν στην εμπιστευτική μόνον απόφαση ήταν εκείνοι για τους οποίους

49 — Όπ.π. (§ 207).
50 — Όπ.π. (§ 206 έως 208 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
51 — Όπ.π. (§ 218).
52 — Όπ.π.
53 — Όπ.π. (§ 219).
54 — Όπ.π. (§ 220).
55 — Όπ.π.
56 — Όπ.π.

έκρινε ότι η προσωπική συμπεριφορά του ZZ συνιστούσε πραγματική, ενεστώσα και αρκούντως σοβαρή απειλή, στρεφόμενη κατά θεμελιώδους συμφέροντος της κοινωνίας, ήτοι κατά της δημόσιας ασφάλειας, και ότι η απειλή αυτή υπερίσχυε του δικαιώματός του οικογενειακής ζωής στο Ηνωμένο Βασίλειο [57].

111. Εντούτοις, δεν φρονώ ότι το άρθρο 47 του Χάρτη απαιτεί να εφαρμόζονται κατ' αναλογία στις αμφισβητήσεις μέτρων απελάσεως εγγυήσεις εξίσου αυστηρές προς εκείνες που απορρέουν από το ποινικό σκέλος του άρθρου 6, παράγραφος 1, της ΕΣΔΑ. Κατά την άποψή μου, είναι θεμιτό οι απαιτήσεις βάσει των οποίων μια διαδικασία μπορεί ή όχι να θεωρείται δίκαιη να ποικίλλουν ενδεχομένως αναλόγως της φύσεως της αμφισβητούμενης αποφάσεως και των περιστάσεων της υποθέσεως [58]. Αντιλαμβάνομαι, επομένως, ότι το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου υιοθέτησε υψηλότερο κριτήριο δικονομικών δικαιωμάτων οσάκις είχε να αντιμετωπίσει περιπτώσεις κρατήσεως από εκείνο που εφάρμοσε οσάκις κλήθηκε να εκτιμήσει τη συμβατότητα αποφάσεων περί απελάσεως προς τα άρθρα 8 και 13 της ΕΣΔΑ. Σημειώνω, εξάλλου, ότι, στην προπαρατεθείσα απόφασή του Othman (Abu Qatada) κατά Ηνωμένου Βασιλείου, τόνισε σαφώς ότι το σκεπτικό που διετύπωσε στην προπαρατεθείσα απόφασή του Α. κ.λπ. κατά Ηνωμένου Βασιλείου δεν έχει γενική εφαρμογή, καταδεικνύοντας, επομένως, ότι η ίδια εθνική διαδικασία μπορεί να τύχει διαφορετικής εκτιμήσεως ως προς τον δίκαιο χαρακτήρα της, αναλόγως του πλαισίου εντός του οποίου γίνεται η εκτίμηση αυτή [59].

112. Επισημαίνω, επίσης, ότι, στο πνεύμα του σκεπτικού περί του μεταβλητού χαρακτήρα των εφαρμοστέων κριτηρίων αναλόγως του πλαισίου, η ιδιαιτερότητα του επίμαχου στην κύρια δίκη εθνικού δικονομικού συστήματος, όπως επίσης και η περίσταση ότι η υπό κρίση αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία και το δικαίωμα διαμονής των πολιτών της Ένωσης δεν καθιστούν δυνατή, κατά την άποψή μου, την κατ' αναλογία εφαρμογή του σκεπτικού του Δικαστηρίου στην προπαρατεθείσα απόφασή του Kadi και Al Barakaat International Foundation κατά Συμβουλίου και Επιτροπής. Στην εν λόγω απόφαση, το Δικαστήριο καθόρισε, στον τομέα των δικαιωμάτων άμυνας και αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, απαιτήσεις για τα μέτρα περί δεσμεύσεως κεφαλαίων και άλλων οικονομικών πόρων, τούτο δε λαμβανομένου υπόψη του ειδικού διαδικαστικού πλαισίου εντός του οποίου ελήφθησαν αυτά τα μέτρα. Εντούτοις, στην προαναφερθείσα απόφαση, το Δικαστήριο μερίμνησε να αναφέρει ότι «επιτακτικοί λόγοι αναγόμενοι στην ασφάλεια ή απορρέοντες από τις διεθνείς σχέσεις της Κοινότητας και των κρατών μελών της ενδέχεται να αποκλείουν τη γνωστοποίηση ορισμένων στοιχείων στους ενδιαφερομένους» [60].

113. Απαντώ, τέλος, στο επιχείρημα της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ, κατά το οποίο θα ήταν ανακόλουθο εάν, κατ' εφαρμογή νομολογίας του House of Lords [61], ένα υποκείμενο σε «control order» πρόσωπο κατ' εφαρμογή του νόμου του 2005 για την πρόληψη της τρομοκρατίας (Prevention of Terrorism Act 2005) μπορεί να λάβει γνώση των βασικών ισχυρισμών που προβάλλονται εις βάρος του, ενώ ένας πολίτης της Ένωσης, εις βάρος του οποίου εκδόθηκε απόφαση περί απελάσεως, ενδέχεται να στερείται τέτοιας γνωστοποιήσεως.

57 — ZZ v Secretary of State for the Home Department, προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 11 (σκέψη 20). Σημειώνω, εντούτοις, ότι η δημόσια απόφαση περιέχει ήδη ορισμένες σοβαρές αιτιάσεις, ως προς τις οποίες δόθηκε στον ZZ η δυνατότητα να δώσει εξηγήσεις κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Από αυτήν προκύπτει ότι, στα συμπεράσματα που γνωστοποιήθηκαν στον προσφεύγοντα, αυτός φέρεται να εμπλέκεται σε δραστηριότητες του δικτύου «Groupe Islamique Armé» (GIA) και σε τρομοκρατικές δραστηριότητες. Ειδικότερα, αποκαλύφθηκε ότι έχει ή είχε στην κυριότητά του αντικείμενα που βρέθηκαν στο Βέλγιο σε χώρους που μίσθωνε γνωστός εξτρεμιστής, στους οποίους βρέθηκαν, μεταξύ άλλων, ποσότητες όπλων και πυρομαχικών. Επιπλέον, από τη δικογραφία προκύπτει ότι ο προσφεύγων έλαβε θέση ως προς άλλα προβαλλόμενα πραγματικά γεγονότα, όπως, παραδείγματος χάρη, επαφές με ορισμένα, κατονομαζόμενα, πρόσωπα και στήριξη αυτών, καθώς και κατοχή σημαντικών χρηματικών ποσών.

58 — Βλ., συναφώς, ΕΔΔΑ, προπαρατεθείσα απόφαση Kennedy κατά Ηνωμένου Βασιλείου (§ 189).

59 — Βλ., συναφώς, ΕΔΔΑ, προπαρατεθείσα απόφαση Othman (Abu Qatada) κατά Ηνωμένου Βασιλείου (§ 223).

60 — Σκέψη 342.

61 — Secretary of State for the Home Departments v AF and others [2009] UKHL 28, διαθέσιμη στην ακόλουθη διεύθυνση στο Διαδίκτυο: http://www.bailii.org/uk/cases/UKHL/2009/28.html.

114. Όπως προηγουμένως ανέφερα, φρονώ ότι το επίπεδο γνωστοποιήσεως των λόγων δημόσιας ασφάλειας ενδέχεται να ποικίλλει αναλόγως του διαδικαστικού πλαισίου εντός του οποίου λαμβάνεται η αμφισβητούμενη απόφαση και αναλόγως της φύσεως των επίμαχων μέτρων. Τα «control orders» συνίστανται σε μέτρα που περιορίζουν, με διάφορους τρόπους, την ελευθερία ατόμων υπόπτων τρομοκρατίας, παραδείγματος χάρη όσον αφορά τον τόπο κατοικίας τους, τις μετακινήσεις τους, τις σχέσεις τους και τη χρήση μέσων επικοινωνίας. Τα μέτρα αυτά ενδέχεται, στην πιο αυστηρή τους μορφή, να έχουν αποτελέσματα παρόμοια με εκείνα ενός μέτρου κράτησης. Τα «control orders» συνιστούν, ως εκ τούτου, ειδική κατηγορία μέτρων η οποία δεν είναι, κατά την άποψή μου, συγκρίσιμη με εκείνη των αποφάσεων που λαμβάνονται δυνάμει της οδηγίας 2004/38. Σε κάθε περίπτωση, το γεγονός ότι εθνικό δικαστήριο κρίνει σκόπιμο να επεκτείνει σε μέτρα διαφορετικά από την κράτηση, στο πλαίσιο εφαρμογής εθνικής νομοθεσίας αποσκοπούσας στην πρόληψη τρομοκρατικών πράξεων, το κριτήριο που καθορίζει το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στην προπαρατεθείσα απόφασή του Α. κ.λπ. κατά Ηνωμένου Βασιλείου δεν μπορεί, μόνο αυτό, να έχει αντίκτυπο στο επίπεδο δικονομικών απαιτήσεων που, κατά τη γνώμη μου, πρέπει προφανώς να απορρέει, στο πλαίσιο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης, από το άρθρο 30, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/38, υπό το πρίσμα του άρθρου 47 του Χάρτη και του άρθρου 346, παράγραφος 1, στοιχείο α′, ΣΛΕΕ.

IV – Πρόταση

115. Ενόψει του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, προτείνω στο Δικαστήριο να δώσει την εξής απάντηση στο προδικαστικό ερώτημα που έθεσε το Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division):

Το άρθρο 30, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ, υπό το πρίσμα του άρθρου 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του άρθρου 346, παράγραφος 1, στοιχείο α′, ΣΛΕΕ, έχει την έννοια ότι παρέχει σε κράτος μέλος τη δυνατότητα, σε εξαιρετικές περιπτώσεις που δικαιολογούνται προσηκόντως από την ανάγκη εγγυήσεως της ασφάλειας του κράτους και υπό τον έλεγχο του εθνικού δικαστή, να αντιτίθεται στο να γνωστοποιούνται σε πολίτη της Ένωσης οι λόγοι δημόσιας ασφάλειας μιας αποφάσεως περί απελάσεώς του, είτε κατά λεπτομερή τρόπο είτε υπό συνοπτική μορφή, εφόσον οι εθνικοί δικονομικοί κανόνες προβλέπουν μεθόδους που επιτρέπουν την ταυτόχρονη ικανοποίηση, αφενός, της εύλογης ανάγκης ασφάλειας όσον αφορά τη φύση και τις πηγές των πληροφοριών που ελήφθησαν υπόψη για την έκδοση της οικείας αποφάσεως και, αφετέρου, της ανάγκης παροχής στο υποκείμενο δικαίου επαρκούς δυνατότητας να επωφεληθεί από τους δικονομικούς κανόνες.

Απόκειται στον εθνικό δικαστή, κατ’ εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας, να επιστρατεύσει όλα τα δικονομικά μέσα που διαθέτει προκειμένου να προσαρμόσει το επίπεδο γνωστοποιήσεως των λόγων ασφάλειας στις απαιτήσεις σχετικά με την ασφάλεια του κράτους.